

DARBININKAS

Vol. LXXXV, Nr. 44
Lapkritis - November 17, 2000 Penktadienis-Friday

PERIODICALS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Kaina
\$ 1.00

LIETUVOJE
ir apie
LIETUVĄ

- Afrikoje sulauktytas Lietuvos laivas "Rytas" lapkričio 13 d. buvo prišvartuotas Malabo uoste, kuris yra Pusiaujo Gvinėjai priklausančioje Bioko saloje, tačiau laivui oficialūs kaltinimai dar nepareikšti. Manoma, kad kaltinimai bus pateikti vėliau. Laivas "Rytas", kuris su kroviniu plaukė iš Mauritanijos į Kamerūną, buvo sulauktytas lapkričio 10 d. Pusiaujo Gvinėjos kariškių.

- Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus teigia, kad Švedijos pirmininkavimo metu Lietuva sieks sparčiai pasitūmėti derybose su Europos Sąjunga (ES). Tai jis sakė lapkričio 10 d. susitikęs su Vilniuje viešėjusia Švedijos užsienio reikalų ministre Anna Lindh. Susitikimo metu aptartas ES plėtros procesas, regioninio ir dvišalio bendradarbiavimo klausimai, ypač aplinkosaugos srityje.

- Sudariusios Vyriausybės, Liberalų ir Naujoji sąjungos ėmėsi sudarinėti ministerijų vadovybes. Kaip praneša "Respublika", valdančiosios koalicijos partijų vadovai pradėjo derybas dėl kandidatų į viceministrus bei apskričių viršininkus. Liberalams turėtų atitekti 18, o Naujajai sąjungai - 16 viceministro postus žadama skirti "naujosios politikos" blokui priklausantiems centristams ir moderniesiems krikščionims demokratams.

- Lietuvos socialdemokratų partija (LSDP) ir Lietuvos demokratinė darbo partija (LDDP) susijungs į vieną socialdemokratinę partiją jau kitų metų sausį. Tai nusprendė lapkričio 13 d. posėdžiavusi LSDP ir LDDP koalicinė taryba, pirmininkaujama kadencija baigusio prezidento Algirdo Brazausko. Kaip pranešė vienas iš koalicinės tarybos narių, Seimo narys Gediminas Kirkilas, LSDP ir LDDP formalūs sprendimus dėl partijų vienijimosi ketina priimti sausio 27 d. šaukiamuose suvažiavimuose, o pirmasis suvienytos socialdemokratinės partijos suvažiavimas turėtų įvykti sausio 28 d.

- Lietuvos Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas ragina badaujančius "Inkaro" darbininkus nutraukti bado akciją bei pažadėjo siekti bankrutuojančių įmonių problemų sprendimo. Lapkričio 11 d. vėlai vakare A. Paulauskas aplankė badaujančius inkariečius, pranešė Seimo spaudos tarnyba. Pasak pranešimo, Seimo pirmininkas mano, kad reikalinga nuosekli šios įmonės bei apskritai bankrutuojančių įmonių problemų sprendimo parlamentinė kontrolė.

- Lietuvos Konservatorių partijos vadovas V. Landsbergis priminė būtinybę Lietuvai laikytis "vieningos europinės pozicijos Baltarusijos režimo atžvilgiu". Seimo narys V. Landsbergis lapkričio 13 d. paskelbė pareiškimą "Dėl politikos koordinacijos sutrikimų Lietuvos valdžios grandyse", kuriame reiškia nuomonę, kad Baltarusijos valdžia "tikisi pasinaudoti kai kurių naujųjų Lietuvos pareigūnų neinformuotumu ir išstumti Lietuvos Respubliką iš vieningos europinės pozicijos Baltarusijos režimo atžvilgiu".

DĖL JAV RINKOS VERTA INVESTUOTI

Bendrovė "Utenos alus" nuo kitų metų pradžios tieks Utenos alų ir porterių JAV kompanijai "Dyme Groupe". Šis iš Moldavijos kilusių verslininkų sukurtas prekybos tinklas, importuojantis maisto prekes JAV imigrantams, sparčiai plečiamas po visas valstijas ir kitamet ims prekiauti gėrimais. Utenos bendrovės vadovas Arūnas Lubys, grįžęs iš JAV, suprato, kad lie-

tuviškas alus JAV turės garantuotą rinką, jei tik bus reikiamai pateikiamas. Jau penktus metus Utenos alų į Iliojaus valstiją gabena kompanija "Stanley Stawski Distributors" - po vieną jūrinių konteinerių kas mėnesį. Ši Lenkijos išeivių įmonė tiekia Rytų Europos alų daugiausia į Chicagos parduotuves. Butelis Utenos alaus JAV kainuoja iki 1.99 dolerio - apie 25 % bran-

giau nei vietinis alus. Šiuo metu vien tik Chicagoje gyvena nuo 200 iki 400 tūkst. lietuvių, kurių dauguma jaučia sentimentų gimtojo krašto alui. Jau metus nesulaukę porterių iš Lietuvos, jie ėmė piktintis tiekėjais, užuot pratęsi priėmė kitokio alus. "Utenos alaus" bendrovės direktorius mano, kad verta investuoti į pakuotę ir lietuviško alaus reklamą JAV. Lietuvos rytas

GIMŽAUSKO BYLA PASIEKĖ TEISMĄ

Vilniaus apygardos teismas lapkričio 13 d. iš esmės pradėjo nagrinėti žydų genocidu kaltinamo 92 metų Kazio Gimžausko bylą. Kadangi senyvo amžiaus teisišiamasis negali suvokti ir valdyti savo veiksmų, byla nagrinėjama jam nedalyvaujant.

K. Gimžauskui atstovauja advokatas. Byloje taip pat nevyks liudytojų apklausa, nes visi liudytojai yra mirę.

Daugiau nei prieš pusę amžiaus Lietuvoje vykusius įvykius teismui teks vertinti remiantis archyvine medžiaga ir parodymais, gautais prieš keletą metų iš tuomet dar gyvų liudytojų. Teismas nusprendė prijungti prie bylos ir dokumentus iš neseniai nutrauktos jau miru-

sio Aleksandro Lileikio, taip pat kaltinto žydų genocidu, bylos. A. Lileikis K. Gimžausko byloje buvo apklaustas liudytoju.

Per nacių okupaciją Antrojo pasaulinio karo metais A. Lileikis buvo tiesioginis K. Gimžausko viršininkas naciams pavaldžioje saugumo policijoje Vilniaus apskrityje.

Kaltinamojoje išvadose teigiama, kad K. Gimžauskas 1941-1944 metais dirbo Lietuvos saugumo policijos Vilniaus apygardos viršininko padėjėju. Būdamas pavaldus vokiečių okupacinei valdžiai, saugumo policijai ir ypatingajam būriui, kurie siekė sunaikinti žydus, K. Gimžauskas buvo atsakingas už žydų ir jiems padedančių asmenų sulaikymą.

Siekdami paslėpti savo nusikaltimus prieš žmoniją, pasmerktųjų kortelėse naciai nerašydavo, kad žmogų reikia sušaudyti, o užmaskuodavo žodžių junginiais "perduoti ypatingajam būriui", "ypatinga akcija", "ypatingas pasielgimas". Visos šios ir kitos panašios frazės reiškė mirtį pasmerktiesiems.

Kaltinamojoje išvadose yra 5 asmenų, kuriuos, kaip įtariama, myriop pasmerkė K. Gimžauskas, pavardės. Pasmerktieji buvo žydų tautybės moterys ir vyrai. Keturi pasmerktieji buvo sušaudyti, o viena moteris pateko į gėta.

Rašysenos ekspertams nekilo didesnių abejonių dėl Kazio Gimžausko parašo ant (nukelta į 2 psl.)

LDDP IR LSDP VADOVAI PRANAŠAUJA ALGIRDUI BRAZAUSKUI SUVIENYTOS PARTIJOS VAIRĄ

Lietuvos demokratinės darbo partijos (LDDP) ir Lietuvos socialdemokratų partijos (LSDP) vadovai Česlovas Juršėnas ir Vytenis Andriukaitis neprieštarautų, kad ateityje prie suvienytos partijos vairo stotų kadenciją baigęs prezidentas Algirdas Brazauskas. LSDP ir LDDP vadovai lapkričio 13 d. spaudos konferencijoje Lietuvos Seime komentavo savaitgalį įvykusio partijų koalicinės tarybos posėdžio sprendimus. Lapkričio 12 d. LDDP ir LSDP koalicinė taryba, pirmininkaujant A. Brazauskui, nusprendė siūlyti abiejų partijų aukščiausiems valdžios organams - suvažiavimams - priimti formalius spren-

dimus dėl partijų vienijimosi ir surengti pirmąjį suvienytos partijos suvažiavimą kitų metų sausio 27-28 dienomis. BNS

NAUJASIS LIETUVOS UŽSIENIO REIKALŲ MINISTRAS NEVILKINS REIKALAVIMO RUSIJAI ATLYGINTI OKUPACIJOS ŽALĄ

Naujasis užsienio reikalų ministras Antanas Valionis žada per artimiausią Lietuvos ir Rusijos dvišalės bendradarbiavimo komisijos posėdį išskirti klausimą dėl SSRS okupacijos padarytos žalos atlyginimo. "Mėginsime tinkamai išskirti šį klausimą, taip, kad jis neužgožtų kitų dalykų - sienos sutarties ratifikavimo, ekonominio bendradarbiavimo", spaudos konferencijoje lapkričio 10 d. sakė A. Valionis. Jis pridūrė, kad jau ruošiamą derybinę taktiką, kuri leis "suderinti nesuderinamus dalykus".

Omnitel Laikas

VLADIMIR PUTIN SIŪLO JAV MAŽINTI BRANDUOLINIO GINKLO ATSARGAS

Rusijos prezidentas Vladimir Putin lapkričio 13 d. pasiūlė JAV per trumpiausią laiką sumažinti branduolinio ginklo arsenalus. Abi valstybės turėtų pasilikti ne daugiau kaip 1,5 tūkst. branduolinių užtaisų, sakoma V. Putino pareiškime.

Pastarasis prieš kelis mėnesius pasiūlė Washingtonui iki 2008 m. sumažinti Rusijos ir JAV branduolinių kovinių užtaisų atsargas iki maždaug 1,5 tūkst. "Tačiau tai nėra galutinis taškas, mes esame pasirėngę svarstyti ir mažesnius skaičius",

- sakoma Rusijos prezidento pareiškime, kuriame pabrėžiama, jog pasaulis yra vieningos nuomonės, kad branduoliniame nusiginklavime negali būti pertraukos.

V. Putin tuo pat metu pareiškė esą už 1972 m. sutarties dėl priešraketinės gynybos (ABM) išsaugojimą. "Kontrapriemonės siekiant užkirsti kelią raketų ir raketinių technologijų plitimui yra įmanomos, neišnešant už ABM sutarties rėmų", - pabrėžė V. Putin, pakartodamas Maskvos oficialią neigiamą poziciją

JAV planų kurti nacionalinę priešraketinės gynybos sistemą atžvilgiu. Tai įmanoma užtikrinti diplomatinėmis priemonėmis, apie ką, pavyzdžiui, byloja dabartinis JAV dialogas su Šiaurės Korėjos vadovybe.

Rusija tik šiais metais ratifikavo 1993 metais pasirašytą antrąją sutartį (START-II), pagal kurią abiejų valstybių branduoliniai arsenalai bus sumažinti perpus iki 2007 metų. Po to JAV turės 3,5 tūkst., o Rusija - 3 tūkst. branduolinių kovinių užtaisų. ELTA

LIETUVOS MINISTRO PIRMININKO KOMANDOJE DAR VIENA PADĖJĖJA

Ministro pirmininko Rolando Pakso komanda papildė dar viena padėjėja - žymi Lietuvos estrados dainininkė Ona Valiukevičiūtė. Ji bus Rolando Pakso padėjėja sekretorė Seime. Žymi dainininkė yra baigusis geramistikos studijas Vilniaus Universitete, moka vokiečių, anglų ir rusų kalbas, susikalba ir lenkiškai. Ona Valiukevičiūtė

- bene vienintelė estrados dainininkė, kuriai yra akompanavęs Sauliaus Sondeckio kamerinis orkestras. Sovietmečiu ji gastroliavo tik socialistinėse šalyse, nes jos tėvas Antrojo pasaulinio karo metais buvo pasitraukęs į Vakarų. Rolando Pakso komandoje yra ir tarptautinio LIFE festivalio sumanytoja Rūta Vanagaitė. LR

PASIŪLYMAS

Lietuvos Seimo švietimo, mokslo ir kultūros komitetas (ŠMKK) siūlys kitų metų biudžete padidinti mokslo, studijų bei švietimo finansavimą. Kaip spaudos konferencijoje sakė ŠMKK pirmininkas Rolandas Pavilionis, komitetas 2001 metais mokslui ir studijoms siūlys skirti 1,5 proc., o švietimui - 6,5 proc. bendrojo vidaus produkto (BVP) dalį. BNS

Išlekiam žiemoti

V. Magio nuotr.

BRANGIAUSIOS LIETUVOS RINKIMŲ KAMPANIJOS

Rinkimų kampanijai išleisti pinigai ne visiems kandidatams padėjo patekti į Lietuvos Seimą. Didžiausią leistiną sumą - 55 tūkst. litų - savo rinkimų kampanijai išleido centristas Benediktas Petrauskas, Klaipešos jūrų krovinių kompanijos valdybos narys, tačiau į Seimą nepateko. Tarp nepriklausomų kandidatų daugiausia pinigų rinki-

mams - 53 tūkst. litų - išleido Kėdainių verslininkas Viktor Uspaskich. Jis tapo Seimo Ekonomikos komiteto pirmininku. Viktor Uspaskich laikomas ir turtingiausiu naujojo Seimo nario, kurio turtas vertinamas 60 mln. litų. Jam rėmėjų neprireikė, savo rinkimų kampaniją verslininkas pats ir finansavo.

Lietuvos rytas

BRONISLOVAS LUBYS NEAPSKAIČIAVO

Pramonininkų konfederacijos prezidentas Bronislovas Lubys ir jo kontroliuojamos bendrovės per 1996 metais vykusius Lietuvos Seimo rinkimus rėmė dešiniuosius politikus. Tačiau vėliau konservatoriai, pasirašę memorandumą su pramonininkais, nuo jų nusigrėžė. Šį kartą

su Bronislovu Lubiu susijusios bendrovės "Achema" ir Klaipešos jūrų krovinių kompanijos (KLASCO) į skirtingų politinių partijų kandidatus investavo mažiausiai 350 tūkst. litų. Tačiau daugelis jų remtų kandidatų į Seimą nepateko.

Lietuvos rytas

PANEVĖŽIO PAREIGŪNAI BUVO NUŽUDYTI IŠ PASALŲ

Ankstų lapkričio 6-osios rytą netoli Panevėžio, sodų bendrijoje buvo rasti nušauti du teisėsaugos pareigūnai - Pasvalio policijos pareigūnas Sergejus Piskunovas ir Panevėžio apygardos vyriausiojo prokuroro pavaduotoja Vida Kazlauskaitė. Pagal vieną iš versijų tai buvo suplanuota pareigūno Piskunovo žmogžudystė, o artima jo draugė prokurorė buvo nu-

šauta tik todėl, kad tuo metu buvo kartu su juo. Sergejus Piskunovas turėjo dvi mažametes dukras. Maždaug prieš metus Panevėžyje prie savo namų buvo nušautas prokuroras Gintautas Sereika. Šis nusikaltimas iki šiol neišaiškintas. Panevėžys jau senokai Lietuvos spaudoje vadinamas lietuviška Chicago.

LS

LIETUVOJE KURIAMI AMERIKIETIŠKI SERIALAI

Vilniuje vienu metu kuriami net du vaidybiniai filmai, bendradarbiaujant Lietuvos kino studijai su amerikiečių televizijos kompanijomis. Įvairiose sostinės vietose amerikiečių kompanija "Work International Network" filmuoja šiuolaikinį veiksmo filmą "Rizika", o Kino studijos paviljoneuose įsibėgėja istorinio serialo "Aš, gladiatorė" demonstracinės serijos kūrimo darbai. Šį serialą stato JAV kompanija "Waintraub - Cuhn Production". Lietuvos kino studija su

JAV kino ir televizijos kompanijomis bendradarbiauja jau septintus metus. Lietuvoje buvo kuriami serialai "Grineverė", "Naujieji Robin Hudo nuotyčiai", "Atila", taip pat filmai "Povandeninė priešsrovė", "Velnio aritmetika". Ateityje amerikiečiai ketina kurti dar vieną veiksmo filmą ir vaidybinę juostą apie Pirmąjį pasaulinį karą "Dinges batalionas". Bendros gamybos filmuose vaidina ir žinomi Lietuvos aktoriai bei nemažai statistų. Lietuvos aidas

CHICAGOJE BAIGĖSI M.K. ČIURLIONIO FESTIVALIS

Lapkričio 6 d. Chicagoje pasibaigė su dideliu pasisekimu penkias dienas vykęs M.K. Čiurlionio festivalis, skirtas paminėti menininko 125-ąsias gimimo metines. Tai pirmas JAV istorijoje tokio masto renginys, skirtas lietuvių kompozitoriui ir dailininkui. Kartu tai dar vienas svarbus žingsnis kelyje į M.K. Čiurlionio pasaulinį pripažinimą.

M.K. Čiurlionis jau pažįstamas Amerikos visuomenei. Prieš 5-erius metus minint šio mūsų iškilaus menininko 120-ąsias gimimo metines Lietuvos ambasadoje Washingtono buvo pristatyta dr. Stasio Goštauto knyga "Čiurlionis: Painter and

Composer", koncertavo pianistas Rokas Zubovas. 1999 m. vienoje iš prestižiškiausių JAV sostinės Washingtono koncertinių salių - Kongreso Bibliotekos Coolidge auditorijoje - M.K. Čiurlionio fortepijoninius kūrinius atliko prof. Vytautas Landsbergis, o liaudies dainas bei chorinius kūrinius dainavo mezzosopranas prof. Patricia Miller ir George Mason Universiteto kamerinis choras. Vėliau amerikiečių pažintį su M.K. Čiurlionio kūryba tęsė Vilniaus styginis kvartetas, pianistė Golda Vainberg-Tatz ir Rosetta Senkus-Bacon.

Šie renginiai kartu su tik ką (nukelta į 7 psl.)

Namų remontai ir apgavystės

Anupras ir Barbora atvažiavo į Ameriką prieš penkiasdešimt metų. Susipažino Vokietijoje, lageryje. Atvažiavę į Ameriką, gyvendami viename mieste, atgaivino tą pažintį ir sukūrė šeimą. Abu jie sunkiai dirbo, taupė, susilaukė trijų vaikų, visus išleido į mokslus. Prasigyrveno, turėjo santaupų ir gražų namą. Barbora stengėsi, kad namuose būtų švaru, o Anupras dažė ir, jei reikėjo, remontavo. Jų namai blizgėjo. Tačiau, sulaukus per šešiasdešimt metų ir dirbant, jiems pasidarė kažkaip per sunku ir dirbti, ir namą gražiai prižiūrėti. Jie keletą metų namui nieko nedarė, sakė, kai išeisim į pensiją, tada viską išdažysim, sutvarkysim ir t. t. Išėjo į pensiją. Anupras nusipirko dažų. Pradėjo tvarkyti namą. Bet jau ne taip gerai sekėsi, kaip jaunystėje; tai nugarą skauda, tai rankos negali pakelti, tai šoną diegia. Vieną dieną prieina prie durų du jauni vyrukai. Jie sako: dėde, mes dirbome netoliese, užbaigėme darbą, gal jums pagalbos reikia? Mes viską galime pataisyti, viską išdažyti. Anupras pagalvojęs sutiko.

Tie vyrukai sako: dėde, mums reikės tokios ir kitokios medžiagos, duok pinigų, mes nupirksime. Anupras pagalvojo, jam atrodė, kad tie daiktai gal ir nereikalingi ir daug kainuoja, bet jauni žmonės geriau žino. O tie vyrukai taip gražiai kalbėjo ir tiek daug žadėjo, kad Anupras davė jiems pinigų tiek, kiek jie prašė.

Atėina apsipirkę vyrukai dirbti ir sako: matai, dėde, kad būtų viskas pagal įstatymą, pasirašyk čia, kad tu mums

sumokėsi, kai mes darbą pabaigsim. Anupras, net neperskaitęs, ką tas raštas sako, pasitikėdamas pasirašė. Porą dienų tie vyrukai "dirbo" Anupro namuose. Po dviejų dienų Anupras pamatė, kad iš jų darbo nieko nebus, jie tik geria alų, klausosi "laikinės" muzikos ir kai kada pateploja kambario sienas. Antros dienos vakare Anupras tiems vyrukams sako: užtenka man jūsų darbo ir pagalbos, jūs nežinote, ką darote, ir rytoj nebeatėkite dirbti. Tie vyrukai linksmi sako: gerai, dėde, mes daugiau neateisime, bet tu turi atiduoti mums 2,000 dolerių. Anupras bandė ginčytis, o vyrukai sako: mes eisim pas advokatą. Anupras pabijojęs tų vyrukų, o ypač pabijojęs, ką kaimynai ir jo vaikai pasakys, kai sužinos, kad jis pasamdė sukčius ir leidosi jų apgaunamas. Sumokėjo jis pinigų.

Tokių ir panašių istorijų yra daug, tik apgautieji vyresnieji nenori pasisakyti, prisipažinti. Vyresnieji namų savininkai yra išnaudojami skrupulų neturinčių namų remonto sukčių, kurie apgaudinėja ir susirenka milijonus. Valdžios įstaigos gauna nusiskundimų iš vyresnio amžiaus žmonių dėl kontraktorių, kurie atlieka darbą nesąžiningai ir ima daug didesnę kainą, negu tas darbas vertas. Ir tai daugiausia atsitinka už stogų, į garažą įvažiavimo kelių sutaisymą bei namo vidaus dekoravimą. Dažnai tų pataisymų visai nereikia, arba reikia tik dalies. Namų remonto sukčiai daugiausia aukomis pasirenka vyresnius. Vyresnieji dažniausiai yra namuose vieni

ir juos lengva įtikinti greitai kalbančio ir skubų sprendimą padaryti spaudžiančio kontraktoriaus.

Dažnai vyresnieji niekam nepraneša apie jiems padarytas sukybes, skriaudas, atliekant remonto darbus. Valdžios įstaigos stengiasi pritaikyti griežtesnius valstijų įstatymus, kad apsaugotų nuskriaustuosius.

Pasitaiko ir labai niekšiškių apgavysčių. Pvz., viena vyresnio amžiaus moteris buvo įkalbėta užstatyti bankui namą ir taip gauti paskolą remontui. Naiviai pasitikėdama "remontuotojais", ji pasirašinėjo įvairius popierius ir jai buvo pranešta, kad ji gauna 55,000 dolerių paskolą už 15%, kurią turi išmokėti per 20 metų užstatant namą ir mokant po 715 dolerių. Ji to padaryti neišgalėjo, ir dabar jos advokatas kovoja teisme, kad nebūtų išmesta iš namo. O jos name padaryti remontai buvo labai nesąžiningai ir neužbaigti. Ji pasakoja, kad "remontuotojai" pasakė, jei ji neperrašys čekio jų vardu, praras namą.

Tokie ir kitokie įvairūs atsitiktinai turėtų būti įspėjimas visiems, ne tik vyresniesiems: niekada nepasirašykite dokumentų, kurių nesuprantate ar neperskaitote. Geriausia tokiu atveju kreiptis į advokatą, prieš pasirašant nesuprantamą dokumentą.

Namų remontų apgavystės vyksta įvairiomis formomis, Pvz., vienas garbus amžiaus namo savininkas norėjo išvalyti ir pataisyti nutekėjimo vamzdžius, kas iš tikro kainavo 60 dol. Bet "taisytojai" jam pranešė, kad reikia "taisyti" ir stogą, ir palėpės balkius, o dar pridėjo, kad "reikia" ir rūši sutvarkyti, nes ji gali pradėti sunktis vanduo. Ir šis žmogus už tuos "pataisymus", kurie nebu-

vo reikalingi, užmokėjo 16,000 dolerių, o darbas truko tik keletą valandų... Vėliau jis sužinojo, kad nieko taisyti nereikėjo, o "taisytojai" tik suvaidino dirbą, daužydami plaktukais.

Amerikoje namų remontai turi 115 milijardų dolerių metuose apyvartą ir didžioji dauguma kontraktorių dirba sąžiningai, bet to nepaisant dešimtys tūkstančių skundų kasmet siunčiama valdžios įstaigoms. Kai kuriose JAV valstijose namų remonto sukybės, išnaudojant vyresnius, pirmąją tarp visų kitų sukybių.

Nusiskundžiama, kad nei valstijų, nei federaliniai įstatymai nėra pakankamai griežti apsaugoti vyresnius. Pvz., net 20-tyje JAV valstijų nėra įstatymų, kurie reikalautų, kad kontraktoriai būtų registruoti, turėtų darbo leidimus ir būtų apsidraudę.

Čia keletas trumpų patarimų:

1. Nedarykite jokio susitarimo dėl remonto su nepažįstamu, kuris pasibeldžia į jūsų duris.
2. Aiškiai žinokite, kas turi būti sutvarkyta – suremontuota. Prieš bet ką samdant atlikti remonto darbus, pasitarkite su šeimais, draugais, kaimynais.
3. Prašykite kontraktoriaus rekomendacijų ir jas patikrinkite. Didesniajam remontui gaukite bent trijų kontraktorių įvertinimus.
4. Neleiskite, kad kontraktoriai tvarkytų jūsų mokėjimo būdą, pvz., imtų jums paskolą ir pan.
5. Neužmokėkite visos kainos, kol darbas neatliktas taip, kaip jūs norite.

JAV LB Krašto valdybos Socialinių reikalų taryba
Parengė: B. Jasaitienė ir A. Šmulskienė

Naudotasi medžiaga iš AARP žurnalo

Rudens dažai

V. Magio nuotr.

CENTURY 21 GEMINI LLC, 1283 Broad Street, Bloomfield, NJ 07003, didžiausia pasaulyje nekilnojamo turto kompanija siūlo jums savo paslaugas perkant, parduodant namą, nuomojant butą, ieškant patalpų biznui šiaurinėje New Jersey dalyje. NJ Licensed Real Estate agentė Jurgita Banytė maloniai kviečia kreiptis telefonu: (973) 441-5762 arba (973) 429-7400, arba e-mail jbyante97@hotmail.com Profesionalus aptarnavimas garantuotas!!!

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekilnojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2628.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose, kurie liečia testamentą paruošimą ir jo vykdymą, o taip pat nekilnojamo turto pirkimą ar pardavimą bei įvairius reikalus, susijusius su mokesčių (tax) mokėjimu. Advokatas dirba Connecticut valstijoje ir kalba lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. E-mail: jstrimaitis@aol.com Tel.: 860 651-0261. Fax 860 651-8376.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves, Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujojo vietoje - OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368.

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas pirmadieniais 9:30-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979. E-mail: laisvesziburys@aol.com

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJA ir jos spaudą paremkime dabar: pinigais, Unitrust, testamentais.

-Tax Exempt #36-2927289-

per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642
Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Kasolino MEMORIALS

66-86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326-1282 : 326-3150
- TAI MŪSU VIENITELĖ VIETA -
- GAUSI PARODŲ SALĖ -

KVEČAS JONAS 1933+1976

Atsakymas klaidinamai NY lietuvių visuomenei

Tėvai Pranciškoniai atsako į "Pareiškimą lietuvių visuomenei..."

Š.m. rugsėjo mėnesį lietuvių tarpe buvo paskleistas lietuvių organizacijų atstovų pareiškimas, kuriame išreiškiamas pasipiktinimas Tėvų Pranciškonų elgesiu ir skelbiami klaidingi ir melagingi teiginiai Kultūros Židinio atžvilgiu. Štai kai kuriuos citatos iš "Pareiškimo lietuvių visuomenei": "Mes, New Yorko apylinkių lietuviai, susirinkę Kultūros Židinyje Brooklyne, NY, 2000 rugsėjo 13 d. vienbalsiai priėmėme žemiau išvardintą pareiškimą..."; "Su Tėvais Pranciškoniais nebuvo įmanoma susitarti... Taip šis klausimas atsidūrė teisme..."; "Tėvai Pranciškoniai iškelė dr. Bilėnui asmeninį ieškinį..."; "Mes reiškiamo pasipiktinimą, kad Tėvai Pranciškoniai imasi tokių priemonių...". Yra ir daugiau pareiškimų, kurių citatos paduodamos kreivomis raidėmis.

Seka Tėvų Pranciškonų atsakymas.

1. Netiesa, kad Kultūros Židinio korporacija "atstovauja New Yorko lietuvių visuomenei Kultūros Židinio reikaluose". Ši teisė Kultūros Židinio korporacijai buvo duota tikrai pranciškonų ir Kultūros Židinio nuomos sutarties ribose. Sutarties terminui pasibaigus, korporacija lietuvių visuomenei nebeatstovauja!

2. Pareiškime tvirtinama, kad Kultūros Židinio korporacija "nesutinka, kad lietuviai prarastų savo taip dažnai naudojamus namus...". Tokiu pasakymu korporacija laiko save Kultūros Židinio savininke. Tai netiesa! Pranciškonai vienuolyno nuosavybė priklauso tik pranciškonams.

Pranciškonai, 1950-1951 m. įsikūrę Bushwick Ave, Brook-

lyn, NY, ten suorganizavo spaudos centrą. Savo planuose pramatė, kad tolimesnei veiklai plėsti būtina įsigyti didesnes patalpas, kur tilptų pajėgi spaustuvė, "Darbininko" redakcijos ir administracijos įstaigos, leidžiamų žurnalų "Aidai" ir "Varpelis" leidyklos, meno galerija, biblioteka ir vienuolynas, kuriame gyventų visi spaudos veikloje dirbantieji vienuoliai. Sužinojusi apie pranciškonų stybros planus, susirinkusi New Yorko apylinkių visuomenė prašė pranciškonų į savo planą įjungti ir patalpas lietuviškai veiklai. Pranciškoniai su tuo sutiko, o visuomenė už tai pažadėjo aktyviai padėti pranciškonų aukų rinkimo vajuje.

Pasauliečiams aukų rinkimas nesisekė. Žmonės nenorėjo vakarais išleisti į savo namus nepažįstamus aukų rinkėjus. Dauguma noriai aukojo pažįstamiems kunigams pranciškonams. Taigi didžioji aukų rinkimo našta teko pranciškonams. Turime sąrašus visų aukų rinkėjų, kunigų pranciškonų ir pasauliečių.

Numatytam pranciškonų planui vykdyti pasirinktoje vietoje, Highland Blvd., Brooklyn, NY, buvo nupirkti penki šalia vienas kito atskiri namai su jiems priklausančiais sklypais. Jų vietoje yra pastatytas naujas vienuolynas, spaustuvė, salė, pertaisyti ir pritaikyti kitiems reikalavimams pastatai. Tada visas kompleksas buvo pavadintas "Kultūros Židiniu", kuriame dirbo tuo metu net 16 vienuolių pranciškonų.

3. Apie dvylika metų visas Kultūros Židinio kompleksas buvo administruojamas pačių Tėvų Pranciškonų. Visa nuo-

savybė su žeme ir pastatais buvo ir yra pranciškonų ir niekas tuo neabejojo.

4. Kai Kultūros Židinio salių pastato administravimas Pranciškonams pasidarė per sunki našta, tam tikslui buvo sukurta speciali korporacija "The Lithuanian Cultural Center, Inc.", kuriai specialia sutar-

timi Pranciškoniai išnuomavo (už 1 dolerį trejiems metams) pastatą su salėmis ir perleido jo administravimą. Sutartyje yra aiškiai pasakyta, kad Tėvai Pranciškoniai yra savininkai, o korporacija yra nuomininkė. Nuomos sutartis buvo automatiškai atnaujinama sekantiems trejiems metams, nebent prieš terminui baigiantis viena kuri pusė pareikštų norą sutartį nutraukti.

(mukelta į 8 psl.)

Gimžausko byla pasiekė teismą

(atkelta iš 1 psl.)

Dėl teismo byloje nurodymų perduoti žydus saugumo policijai ar ypatingajam būriui autentiškumo. Per parengtinį tardymą liudytoju apklaustas A. Lileikis sakė, kad K. Gimžauskas turėjo teisę pasirašyti dokumentus.

Prokuratūros manymu, byloje yra pakankamai duomenų, kad K. Gimžauskas aktyviai padėjo naikinti Lietuvos gyventojus, priklausančius etninei žydų grupei.

Teismo posėdyje pirmadienį ir trečiadienį bus skelbiami bylos dokumentai. Šią savaitę teismas tikisi baigti teisminį tardymą.

Paukščių stebėjimo varžybos

Lapkričio 4 d. 60 žmonių iš 15 Lietuvos rajonų bei keli užsieniečiai iš Didžiosios Britanijos, Vengrijos ir Suomijos lengvaisiais automobiliais važinėjo pamario ir pajūrio keliais, stoviniavo pusiasaliuose ir salose bei stebėjo čia paukščius. Švintant išvažiavę iš Šilutės, paukščių stebėtojų ralio dalyviai sugrįžo tik pradėjus temti. Šiose varžybose varžėsi 12 ekipažų po tris narius. Jų tikslas buvo pamatyti ir atpažinti kuo daugiau

paukščių rūšių. Varžybų dalyviai atsivežė teleskopų ir žiūronų. Nugalėtojais tapo Prienų ir Birštono komanda, atpažinusi daugiausia - 91 rūšį - paukščių. Iš viso per šias varžybas buvo pastebėta 123 rūšys, nors varžybų rengėjai tikėjosi pamaryje aptikti 60-100 rūšių. Varžybų dalyviai pastebėjo net du baltuosius gandrų, kurie šiuo metų laiku jau turėtų būti išskridę iš Lietuvos.

Lietuvos rytas

DARBININKASThe Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$45.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

Rankraščiai taisyti redakcijos nuožūra

**Ką patarti naujajai
Lietuvos Vyriausybei?**

Laikydami su Tarptautiniu valiutos fondu (TVF) pasirašytu memorandumu ir pradėjusi griežtai taupyti, Andriaus Kubiliaus vadovaujama Vyriausybė sugebėjo pristabdyti ekonomikos nuosmukį. Naujoji Vyriausybė paveldi neblogą atspirties tašką - didėjančią eksportą, augantį bendrąjį vidaus produktą (BVP). Ji be didelių pataisų turėtų laikytis pirmakės vykdytų ekonominės politikos gairių - į ES ir NATO. Tačiau ir ekonomikos praktikai, ir teoretikai pasigenda paties svarbiausio - šalies plėtros strategijos.

Su TVF pasirašytas memorandumas Lietuvos ekonomikai padarė teigiamą poveikį. To nemuneigti net aršiausi memorandumo kritikai. Galima pripažinti, kad memorandumo laikymasis suteikė finansinį stabilumą. Tačiau esame pamokyti, kaip traukti grėblį, tačiau neinformuoti ir nemokyti - ką sėti. Kitaip tariant, memorandumo poveikis trumpalaikis ir tinkamas tik tam tikrą periodą.

Susiklostę paradoksali padėtis: auga gamyba, didėja eksportas, gerėja bendrieji ekonomikos rodikliai, tačiau žmonėms dėl to ne geriau. Nei jų pajamos didėja, nei darbo vietų daugėja. Priešingai, nedarbo lygis kaip niekad išaugo. Todėl kyla pagrįstas klausimas: kur gi tas ekonomikos pakilimas? Jeigu naujajai Vyriausybei to nepavyks parodyti, jai gresia itin nemalonus socialinio nepasitenkinimo gūsis. Todėl pirmame etape, ekonomistų siūlymu, svarbiausia sustabdyti nedarbo augimą.

Pašnekovai pripažįsta, kad šiuo metu darbdavių išlaidos, susijusios su naujų darbo vietų kūrimu, yra pernelyg didelės ir darbdaviui tiesiog nekyla noro jų kurti. Paskatų tam nėra, veikia priešingai, vis atsiranda naujų mokesčių. Tarkim, paskutinysis A. Kubiliaus Vyriausybės kūriny - 0,2 proc. mokesčiai į Garantinį fondą. Darbdaviui ne tik nesinori, bet ir neapsimoka kurti darbo vietų.

Naujoji Vyriausybė turės pripažinti nemalonų faktą - tiesioginių investicijų atėjimas į Lietuvą prislopos. Priežasčių daugybė, bet rezultatas akivaizdus - galimų pirkėjų nedaug, o ir tų siūloma paprastai neatitinkanti objekto vertės kaina.

Pastaruoju metu mūsų vidaus rinka dėl ekonominio sąstingio nėra tokia patraukli. Kita vertus, dauguma investuotojų, anksčiau Lietuvą regėjusių kaip tarpinę stotelę į Rytų rinką, dabar jau taip nemano. Anksčiau egzistavo nuostata, kad tiesioginės investicijos į Rusiją, NVS šalis yra rizikingos, tačiau padėtis ten keičiasi į gera, o Lietuvos, kaip potencialaus investavimo regiono, patrauklumas sumažėjo.

Tačiau su tuo taikstytis nereikėtų. Praradimus atstotų maksimaliai draugiška užsienio investuotojams politika. Pašnekovų nuomone, naujoji Vyriausybė, dar nespėjusi žengti konkrečių žingsnių, bent jau turėtų tai deklaruoti. Užsieniečiai iš jų veiksmų ir deklaracijų turėtų suvokti, kad Lietuvos ekonominė politika yra draugiška pasauliui.

„Esu privatizavimo šalininkas, manau, kad privati nuosavybė geriau negu valstybinė, kuri sudaro galimybes klestėti korupcijai, tačiau nesutiksiu su tuo, kad turime savo turtą parduoti ir dar primokėti, - savas privatizavimo pamokas dėsto premjeras Rolandas Paksas, kuris prieš metus baigdamas pirmąjį premjeravimą, atsisakė vykdyti konservatorių duotus pažadus ir dėl to tapo populiarus. Antrą kartą eidamas į šį postą, jis turės vykdyti jau savo pažadus. Tačiau neatrodo, kad dėl to jis bus daug laisvesnis. Balansavimas tarp stiprios opozicijos ir koalicijos bendražygių, sutarties su TVF reikalavimų ir nuskurdusios visuomenės vilčių pareikalas ne tik didelės valios, bet ir išminties.

INDIVIDUALIZMAS IR EUROPA

SAULIUS PIVORAS

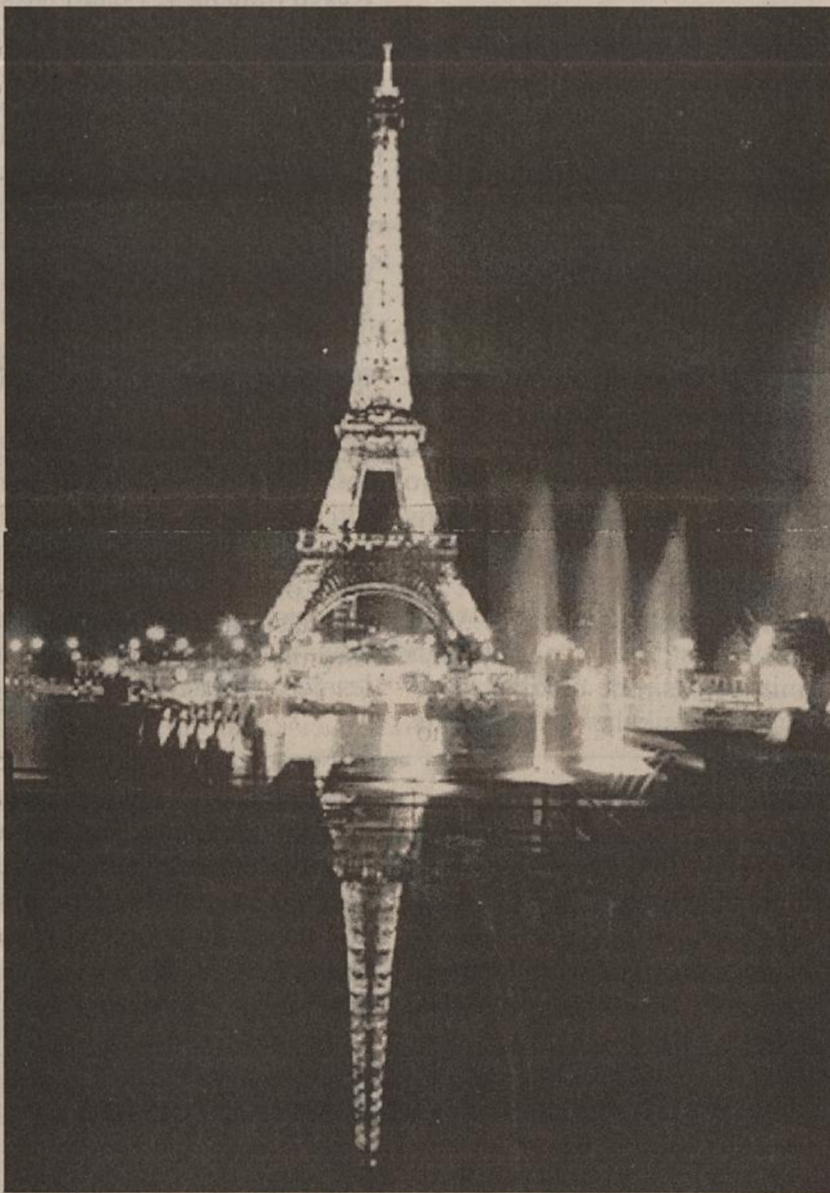
Kiekvienas išsilavinęs žmogus pritarė, kad šiuolaikinė Europa neįsivaizduojama be individualizmo, be pagarbos žmogaus asmeniui. Juk tuo remiasi ir žmogaus teisių samprata. Todėl neabejotinai tikslinga aiškintis išskirtinės individo vietos Europos civilizacijoje prielaidas. Tai daroma jau seniai. Ilgą laiką manyta, kad individas Europos civilizacijoje imtas vertinti tik Renesanso laikais. Kaip tvirtino žinomas monografijos apie Renesanso kultūrą Italijoje autorius, šveicarų istorikas J. Burckhardt, tik Renesanso žmogus „atrado pasaulį ir save“. Bet vėliau kai kurie tyrinėtojai irrodė, kad dar anksčiau, viduramžiais įprastu vadinti laikmečiu, dėmesys individui buvo svarbi sudėtinė krikščioniškosios kultūros dalis. Aaron Gurevič - gerai pažįstamas ir vertinamas Lietuvoje kultūros istorikas, tikriausiai daugelis žino jo vertingą darbą „Viduramžių kultūros kategorijos“, jau senokai išverstą į lietuvių kalbą. Naujas A. Gurevičiaus veikalas pasirodė labai aktualioje serijoje „Europos kūrimas“, kurios lei-

dimą Lietuvoje remia Atviros Lietuvos fondas. Anksčiau jau išėjo U. Im Hofo „Švietimo epochos Europa“ ir L. Benevolo „Europos miestas“. Reikia manyti, kad A. Gurevičiaus knyga bus vienas įdomiausių šios serijos leidinių. Kadangi tema nėra plačiai tyrinėta, apsiribojama problemų formulavimu esikizais. Atskiros apybraižos skirtos konkrečioms individui apraiškų Vakarų Europos kultūros istorijoje siužetams. Taip pat esama originalių įžvalgų ir drausių tvirtinimų. A. Gurevič neigia įsigalėjusį požiūrį, kad „individo atradimas“ būdingas tik krikščioniškai Europai. Nurodoma, kad ir ikikrikščioniškoje Europoje buvo gajos individo raiškos tradicijos. Taip, pavyzdžiui, buvo Skandinavijoje. Senovės skandinavai visiškai priklausomas nuo jų supančios visuomenės nuomonės, todėl jis itin jautriai reaguoja į kitų elgesį su juo: net nereikšmingas poelgis, neatsargiai ištartas žodis jį įžeidžia, o už nuoskaudą turi būti atsilyginta. Taip yra todėl, kad žmogus nepajėgus išgyventi vienas visuomenėje, kurioje

klesti nepasitikėjimas ir priešikumas. Kita vertus, individas turi būti įtarus, neprarasti budrumo ir gudrumo. Nes visur tyko pavojai - namuose, kelyje ir moters glėbyje. Pavojingi visi žmonės, žvėrys ir daiktai. Ypač ryškiai savąją individualybę jautė senovės skandinavų poetai - skaldai. Pavyzdžiui, Egil Skalagrimsen. Negailestingas vikingas ir rafinuotas dvaro poetas, žudikas ir mylintis tėvas, žmogus, trokštantis dovanų bei turtų, ir ištikimas draugas - toks Egilio paveikslas iškyla jo paties poemose. Egil neketino rašyti autobiografijos, tačiau jo asmenybės kontūrai, jos prieštaravimai vis dėlto išryškėja iš jo poezijos ir jam skirtos sagos. Žinoma, senovės skandinavai neišgyvena vidinės disharmonijos ir dvasinių kančių, susidvejimo bei psichologinių krizių. Jis veikia, o ne svarsto, veikia pagal kolektyvo jam įdiegtus principus. Jis visapusiškai pasireiškia kaip asmenybė, neperengdamas savo epochos nubrėžtų ribų. Gerai savo individualybę suvokia Norvegijos sosto uzurpatorius Sveris. Jis nedvejodamas garsiai pasakė apie savąjį „aš“: „Įvyko didysis laikų pasikeitimas, ir vyskupo, karaliaus bei erlo vietą užėmė vienas žmogus, ir tas žmogus - aš!“ Iki krikščioniškoje Šiaurės Europoje buvo mažai individualių, nes individo savimonę lėmė jo giminės pozicija („gimininė individualybė“), tačiau buvo daug individualizmo, t. y. veikimo savo galva. Krikščionybė ėmė slopinti barbarišką individualizmą, reikalavimas, kad žmogus nusižemintų, neleido atsiskleisti individualiam pradui. Kaip tvirtina A. Gurevičius, „krikščioniškoje epochoje pro ideologinius ir moralinius draudimus bei vidinius suvaržymus prasiveržti galėjo tik tokie individai, kurių psichinė ir emocinė konstitucija buvo nukrypusi nuo normos“. Religija, neigianti „puikybę“, laikė nuodėminga spontanišką, nekontroliuojamą asmenybės raišką. Tačiau krikščionybė sudarė prielaidas vidinei savistabai. Reguliari individuali, slapta išpažintis suponavo tikinčiojo savianalizę: mąstydamas apie nuodėmę, jis privalejo įvertinti savo elgesį. Tiesa, tai buvo sunku padaryti, nes daugybė tikinčiųjų stokojo ir sugebėjimų, ir noro. Asmenybės apsisprendimas, susidūręs su nusižeminimo reikalavimais, galėjo būti įgyvendintas, asmenybei ne paradant, o sąmoningai nuslepiant savąjį „aš“. Tarkim, Abelard ne-

norėjo pasakyti apie save daugiau, negu kad parašė „Mano nelaimių istorijoje“. O parašė jis ne išpažintį, bet savo gyvenimo apologiją. Tačiau būtent Abelard įkūnija naujo tipo asmenybę - autonomišką individą, kuris sergsti savo vidinį pasaulį ir nuolat konfliktuoja su savo aplinka. Toks individas visad jausdavosi, kad yra ujamasi, nes visuomenė būdavo priešiška nusistaciui individui, kuris neatitikdavo bendrai priimtų kriterijų, atžvilgiu. Individualizmas nevertinamas ir neparodomas, nes jis kvėpia erezija. Tradicinio mikrosociumo sugriuvimas irgi nestiprino psichologinės pusiausvyros. Krikščioniškoje Europoje individas priklausė vienu metu kelioms socialinėms grupėms, keliančioms jam savo reikalavimus. Neįprastas ir neištviriamas vienišumo jausmas suformuodavo liguistą egoizmą ir etinį nihilizmą. Tuo pasižymėjo Salimbene (1221-1288). Gimtasis miestas jam šlykštus, gimtinaičiai nerūpi. Dvasiniai pranciškonų ordino, kuriam Salimbene priklausė, idealai buvo jam svetimi. Jis neturėjo ir ypatingo polinkio į introspekciją, niekam nelėisdavo į sielą, nes tai buvo neįdomu. Viduramžių intelektualų savimone pamažu stiprėja, tačiau tikrasis vidinis jų „aš“ yra sunkiai atsekamas. Iš socialinių sluoksnių, pasak A. Gurevič, savimone labiausiai išsiskyrė pirkliai. Ypač negatyviai visuomenė vertino palūkininkus. Vieniškai ir dvasininkai mokė, kad palūkininkas yra blogesnis už kitą nusidėjėlį ar nusikaltėlį. Kiti nedaro nuodėmių be perstojo, o palūkininkas yra perdem nuodėmingas, nes net jam miegant toliau auga procentai. Prieštaravimas tarp pirklių prekybinės veiklos, gyvenimo būdo ir religinių bei moralinių Bažnyčios reikalavimų galėjo paskatinti psichologinius konfliktus. O tokie konfliktai turėjo ugdyti išskirtinį pasitikėjimą savimi ir savo jėgomis. A. Gurevič, toliau gvildendamas sėkmės sampratą, iškelia fundamentalią hipotezę. Pasak jo, antikos žmonės pabrėžė viską valdantį *fatum*, lemtį, prieš kurią individas bėgėjęs, tuo tarpu germanų pasaulėvaizdyje „likimas“, „sėkmė“, „pasisekimas“ buvo labiau asmeninio pobūdžio, žmogus galėjo su juo aktyviai sąveikauti ir jį paveikti. Galbūt priežastis, kodėl reformacija (pabrėžusi, kad sėkmė yra žmogaus išganyto ženklas) nugalėjo daugiausia germaniš-

(nukelta į 6 psl.)

Eifelio bokštas

V. Magio nuotr.

X karta ir politika

2

(pradžią praeitame nr.)

Trumpai tariant, X karta mokės vis didesnius mokesčius, o vyriausybės teikiamas finansavimas sudarys vis mažesnę reikiamų subsidijų dalį.

Finansų atžvilgiu grėsmingiausias dalykas yra nacijos prasiskolinimas. Daug kalbant apie valstybės biudžeto subalansavimą beveik neužsimenama, kad šeimos vis dažniau nesugeba sutvarkyti namų biudžeto. X kartos 22-35 metų amžiaus atstovai yra išiskolinę daugiau nei kuri kita karta Amerikos istorijoje. Šešiasdešimt procentų šios kartos žmonių nesubalansuoja kredito kortelių įplaukų ir išlaidų, tad vis perkelia skolas iš vieno mėnesio į kita.

Tiems, kurie studijuoja, yra dvigubai sunkiau: mokesčiai už mokslą didėja, o valstybės stipendijoms skiriamų lėšų dalis vis mažinama. Nuo 1977 iki 1997 metų vieno studento studijoms pasiskolinta suma išaugo vidutiniškai nuo 2000 iki 15,000 dolerių. Karta, kuri mažiau uždirba, bet kurios pragyvenimo stilius darosi vis prašmatnesnis ir prabangesnis, turi mąstyti, ar susitaps tiek pinigų, kiek reikia senatvės socialinėms garantijoms.

Amerikos užsienio skola auga tarsi būtų baliono į padanges keliama. Per du pastaruosius dešimtmečius tiek nebeįgamina, kiek suvartojama. Skirtumas išlyginamas skolinantis užsienyje. Į trečiąjį tūkstantmetį JAV keliauja su beveik dviejų trilijonų dolerių skola. Tai sudaro daugiau nei penktadalį metinės ekonominės produkcijos. Per tuos kelis X kartos gyvenimo dešimtmečius Amerika iš didžiausios pasaulio kreditorės virto didžiausia skolininke. Nebetoli laikas, kad užsienio palūkanos taps tokios, kad kitų šalių investuotojai pareikalautų pagaliau atsiskaityti.

Kai lėšų iš šalies taip lengvai JAV nebegaus, neliks kitokio pa-

sirinkimo, kaip tik susiveržti diržus ir gerai pagalvoti, į ką būtina investuoti ir koks turi būti vartojimo lygis. Žodžiu, kai X karta pradės rimčiau dirbti ir gauti didesnį atlyginimą, jos atstovams teks išmokėti įvairiausias savo skolas ir pradėti likviduoti tą užsienio skolą, kuri susikaupė per du paskutinius amžiaus dešimtmečius. Demografinės svarstykklės rodo, kad kartoms atseikėjama nevienodai. Žinoma, viską apibendrinus, reikia pasakyti, kad vis dėlto daug šalių rinkytis tariai „šešėliuotą“ JAV ekonominę situaciją.

Amerikai tikrai nėra ko pavydėti dėl jos socialinių problemų. Jos rodikliai prasčiausi, kai kalbama apie vaikų skurdą, kūdikių mirtingumą, paauglių ir jaunuolių savižudybes, nusikalstamumą, šeimų irimą, benamius bei visiškai nepajėgiančius išsilaukyti neišsilavinusius, psichologiškai neprisitaikančius žmones. Amerikos socialinio gyvenimo nykumas gąsdina, kai jį lyginame su kitomis šalimis.

Amerikos visuomenė yra netekusi pusiausvyros, nes beprasmiška pasidarė rimtai dirbti. Dirbti ilgiau, o uždirbti mažiau. Skirtumas tarp turčių ir skurdžių - vis didesnis, korporacijos mažai kuo beįsipareigoja jose dirbantiems žmonėms bei geografinė vietai, kurioje jos yra.

Anksčiau Amerikos demokratijos ir rinkos ramsčiai buvo visokeriopas piliečių pasitikėjimas. Išrinktieji pareigūnai prisimindavo rinkėjus, darbdaviai nebuvo atsiriboję nuo savo darbuotojų, buvo įprasta bendrauti su kaimynais.

Ir dar viena skola bus palikta X kartai: gamtos resursai nebuvo naudojami protingai. Kiekvienais metais sunyksta apie 50,000 augalų ir gyvūnų rūšių. Mažėja gėlo vandens kiekis. Kiekvienais metais žemdirbystė praranda vos ne pusę milijono hektarų įdirbtos, našios žemės. Anglies dioksido į atmosferą išmetama vis daugiau, vadinamasis „šiltnamio efektas“ stiprėja. Per šį šimtmetį planetos šilumos vidurkis gali padidėti nuo dviejų iki šešių laipsnių. Ekonomistų nuomone, „šiltnamio efektą“ sumažins jau dabar,

tai nepaveiktų ekonomikos. Klimato pasikeitimai, neįprasti gamtos stichijų proveržiai tikrai verčia veikti dabar. Bet jeigu katastrofa rytoj dar negresia, ar ne geriau problemas palikti spręsti savo vaikams?

Nei konservatoriai, nei liberalai

Trys ketvirčiai X kartai priklausančių jaunų žmonių pritaria teiginiui: „Mūsų karta turi ką pasakyti, bet nieko tai nedomina“. Senoji politinė sistema, kai politinis gyvenimas pasidalija pagal demokratų ir respublikonų programas, jau atgyveno. Reikia nugriauti suakmenėjusių lozungų uztvankas, kad gyvenimas vėl tektų į priekį. Jei X karta turi ideologiją, tai ji - pragmatizmas. D. Coupland, kuris ir nukalė X kartos sąvoką, yra pažymėjęs: „Lig iš gausybės rago pilasi tokie konservatoriai, kurie konservatyvūs finansų politikos atžvilgiu, bet socialiniais klausimais pasisako, tarsi būtų kairieji“. Tokio teiginio prielaida yra kiek supaprastintas išvaizdavimas, kad X kartos politinė pasaulėžiūra nulėmė 7-ąjį dešimtmetį įvykusi visuomeninė, o 9-ąjį dešimtmetį - ekonominė revoliucija. Kai dar labiau „supaprastinama“, sakoma, kad šiuolaikiniai jauni žmonės yra libertinų karta, kuri reikalauja, kad vyriausybė nekaišiotų nosies į jų miegamuosius ir nesistengtų suzinoti, ką jie užsirašo savo užrašų knygelėse. Tačiau pasirodė, kad šių žmonių politinės pažiūros yra kur kas sudėtingesnės. Sakyti, kad X karta yra konservatoriai, kai svarstomi finansų reikalai, tereiškia pasakyti pusę teisybės. Kiek stebina tai, kad X kartos sąmonėje yra susipynusios dvi skirtingos ekonomikos suvokimo tendencijos. Toks hibridas buvo retas Amerikos politikos istorijoje. Jis galėtų būti vadinamas ir subalansuoto biudžeto populizmu. Viena vertus, daugelis jaunų žmonių nerimauja, kad skolos yra paliekamos jiems, tad jie palaiko apdairią finansų politiką, subalansuoto biudžeto idėją, „užmokėjimo iškart, kai tik kuo nors pasinaudoji“ nuostatą. Antra vertus, X kartos jaunimas

(nukelta į 4 psl.)

■ Naftą eksportuojančių šalių organizacija OPEC gavybos šiener nebedidins, o kitų metų pradžioje gavybos kvotas planuoja sumažinti. Austrijos sostinėje lapkričio 12 d. posėdžiavę OPEC naftos ministrai sutarė, jog dabartinės naftos gavybos kvotos turi galioti iki kitų metų pradžios, o sausio 17-ąją numatyta kitame posėdyje bus svarstomas gavybos kvotų mažinimas.

■ Iranas, Sirija ir Saudo Arabija lapkričio 12 d. atidarė Islamo konferenciją, paragindamos musulmoniškas šalis nutraukti ryšius su Izraeliu. Tuo tarpu palestiniečių prezidentas Yasser Arafat pareiškė, kad jo tauta yra pasirengusi aukotis dėl "kišaus reikalo" ir tęsti sukilmą prieš Izraelį. Irano prezidentas Mohammad Khatami pareiškė, jog musulmoniškosios šalys turi taikyti ekonomines ir politines sankcijas Izraeliui, kad nubaustų jį už "neapsakomai barbariškus nusikaltimus" palestiniečiams.

■ Izraelio premjeras Ehud Barak lapkričio 12 d. Washingtone susitiko su JAV prezidentu Bill Clinton ir kalbėjosi su juo daugiau nei dvi valandas, tačiau po susitikimo neminėjo jokių naujų idėjų dėl izraeliečių ir palestiniečių konflikto užbaigimo. Arimųjų Rytų taikos procesas gali žlugti, nes palestiniečių demonstrantų bei kovotojų ir Izraelio karių susirėmimai, per kuriuos jau žuvo daugiau kaip 200 žmonių, nesiliauja.

■ Palm Beach apygardos Balsų skaičiavimo taryba lapkričio 12 d. nurodė rankiniu būdu perskačiuoti visus apygardos rinkėjų balsus. Didėja tikimybė, kad gerokai didesnis skaičius balsų gali atitekti viceprezidentui Al Gore. Dviem balsais už, vienu - prieš, Taryba tokį sprendimą priėmė, kai buvo pabandyta rankiniu būdu perskačiuoti daugiau kaip 4500 - maždaug vieną procentą - apygardos rinkėjų balsų.

■ Aukštas JAV Kongreso narys paprašė JAV telekanalų ir žiniasklaidos organizacijų paaiškinti, kodėl jie naktį po rinkimų klaidingai paskelbė demokratų kandidatą prezidentus Al Gore laimėjus įtemptus rinkimus Floridos valstijoje.

Auksučių fondas praturtėjo

Alex Wesley (Aleksandras Vasiliauskas), nuo pat gimimo gyvenantis Great Neck, NY, neseniai reikšminga auka parėmė Auksučių fondą bei centrą, globojamą dr. Vytauto Šliūpo. Priminsime, jog 1997 m. Auksučiųose, Šiaulių apskrityje, netoli Kuršėnų, dr. Vytautas Šliūpas drauge su Kalifornijos Universiteto Davis savanoriais mokslininkais įsteigė pavyzdinį žemės ūkio mokymo ir tyrimų centrą. Paprašėme p. Aleksandro papasakoti apie save.

Aleksandras Vasiliauskas su žmona

Aš esu gimęs čia, Amerikoje, ir mano tėvai buvo lietuviai. Namie vis kalbėdavom lietuviškai ir aš per visą savo gyvenimą veikiau su lietuviškom organizacijom. Kelios šios organizacijos

buvo vietinės (Great Necke): Švento Pranciškaus Pašalpinė organizacija, ALRK org-ja ir BALFas. Metams bėgant surengėm Lietuvos Vyčių kuopą Great Necke ir tai mane įtraukė

į apskrities vyčių veiklą, po to - į Centro vyčių veiklą. Buvau išrinktas vyčių Centro pirmininku 8 kartus tarp 1950 ir 1970 metų, buvau apdovanotas Garbės naryste. Lietuvos vyčiai tais laikais veikė ir kovojo pagelbėti Lietuvai atgauti nepriklausomybę prieš Sovietų Rusijos užpuolimą ir vargą.

Po antro pasaulinio karo maniau vystyti sodininkystės (landscaping) biznį. Čia reikėjo darbininkų. Pradėjo grįžti iš karo buvę kareiviai. Įsisteigė BALFas, kuris prašė priimti pabėgėlius lietuvius iš Lietuvos ir padėti jiems su darbais ir globa. Suorganizavom BALFo Great Necko kuopą - ir daugelį jų pakvietėm į Great Necką gyventi ir dirbti. Kai kurie atėjo dirbti į mano ūkį, suradom jiems butus Great Necke. Kadangi dauguma nemokėjo anglų kalbos, jiems buvo sunku rasti darbą pas amerikiečius. Aš gi galėjau su jais susikalbėti. Žinoma, kai jie išmoko anglų kalbą, jie išėjo dirbti kitur pagal profesiją.

Tikiu, kad mano "Landscaping & Nursery" biznis padėjo lietuviams įsikurti čia, Amerikoje. Jie man padėjo, o aš jiems padėjau.

Prisiminti pirmojo lietuviško romano autoriaus nuopelnai

Lietuva šįmet mini pirmojo lietuviško romano "Algimantas" autoriaus Vinco Pietario gimimo 150-ąsias metines. Lapkričio 9 d. Vilniuje, Kultūros ir meno instituto salėje, įvyko šios iškilios sukakties minėjimas. Pranešimą "Asmenybė ir kūrėjas. Vincas Pietaris" skaitė kultūros istorikas, monografijos "Vincas Pietaris" autorius Gediminas Ilgūnas.

Gydytojas ir rašytojas V. Pietaris gimė Vilkaviškio apskrityje, mokėsi Marijampolės ir Suvalkų gimnazijose, Maskvos Universitete baigė tikslųjų mokslų ir medicinos studijas. Visą gyvenimą dirbęs gydy-

toju Rusijoje, V. Pietaris vasaromis lankydavosi Lietuvoje, domėjosi Lietuvos istorikų ir literatų veikalais. Rašyti istorijos temomis ir siūsti savo straipsnius į lietuvišką spaudą V. Pietaris, prikaltintas Adomo Dambrausko-Jakšto, pradėjo 1891 metais. Savo didaktiniuose apsakymuose jis vaizdavo Lietuvos kaimo buitį, žmonių ydas, bet meniškumu smulkioji jo kūryba nepasižymėjo. V. Pietaris yra parašęs ir kalbotyros, tautosakos darbus.

1904 metais Jungtinėse Amerikos Valstijose jau po autoriaus mirties pasirodė didžiausias V. Pietario veikalas "Algimantas,

arba Lietuviai XIII šimtmečiuje". Rašyti romaną V. Pietari paskatinęs nepasitenkinimas, kad lenkų rašytojas Henrikas Senkevičius savo "Tvane" tariamai suniekinęs lietuvius, parodydamas juos neigiamus. Pirmajame lietuvių istoriniame nuotykių romane vaizduojama centralizuotos valdžios Lietuvoje kūrimasis, lietuvių karo žygiai. Romani būdingas intriguojantis, patrauklus pasakojimas, romantizmo bruožai.

Literatūros istorikų vertinimu, "Algimantas" ir kai kurie kiti V. Pietario raštai buvo vienas iš geriausių XIX amžiaus pabaigos lietuvių literatūros kūrinių, nemažai prisidėjęs prie lietuvių literatūrinės kalbos tolesnio ugdymo.

ELTA

Apskričių viešosios bibliotekos švenčia veiklos 50-metį

Lietuvos apskričių viešosios bibliotekos pažymi veiklos 50-metį. Šia proga Apskričių viešųjų bibliotekų asociacija lapkričio 10 d. Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešojoje bibliotekoje surengė jungtinę Lietuvos apskričių viešųjų bibliotekų konferenciją "Vertybių tęstinumas ir permainos bibliotekose".

Konferencijoje buvo aptarta apskričių viešųjų bibliotekų veiklos patirtis, šio bibliotekų tipo raida Lietuvoje, pasidalyta ateities idėjomis. Konferencijos dalyviai smulkiau aptarė viešųjų bibliotekų informacinių išteklių sudarymo, bibliotekos galimybių tenkinti vartotojų poreikius, taikomųjų tyrimų, bendradarbiavimo su savivaldybių bib-

liotekomis ir kitas problemas.

Konferencijoje pranešimus skaitė Vilniaus ir Kauno apskričių, Klaipėdos apskrities Ievos Simonaitytės, Šiaulių apskrities Povilo Višinskio, Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešųjų bibliotekų vadovai bei jų kolegos iš Suomijos, Šveicarijos, Austrijos, Karaliaučiaus bibliotekų. Tą pačią dieną A. Mickevičiaus bibliotekoje atidaryta Šveicarų literatūros skaitykla. ELTA

Devyniolikoje salių - keturi Lietuvos dailės šimtmečiai

Dailės muziejaus Vilniaus Dailės galerijoje įrengta nuolatinė XVI-XX amžiaus pradžios Lietuvos dailės ekspozicija. Ji užima devyniolika salių. Lapkričio 9 dieną ši ekspozicija bus pristatoma žurnalistams.

Restauruotose Chodkevičių rūmuose - dabartinėje Vilniaus Dailės galerijoje, kaip sakė Eltai jos vedėjas Vytautas Balčiūnas, pirmoji ekspozicija buvo atidaryta 1994 metų gegužės 18 dieną. Ji apėmė XVI-XIX amžių, daugiausia Vilniuje sukurtą dailę. Vėliau paveikslų galerijoje buvo surengtos dvi labai reikšmingos Europos Tarybos kultūros kelių programos parodos "Baroko dailė" ir "Vienuolynų dailė". Didžiąją ekspozicijų dalį sudarė specialiai šioms parodoms restauruoti darbai.

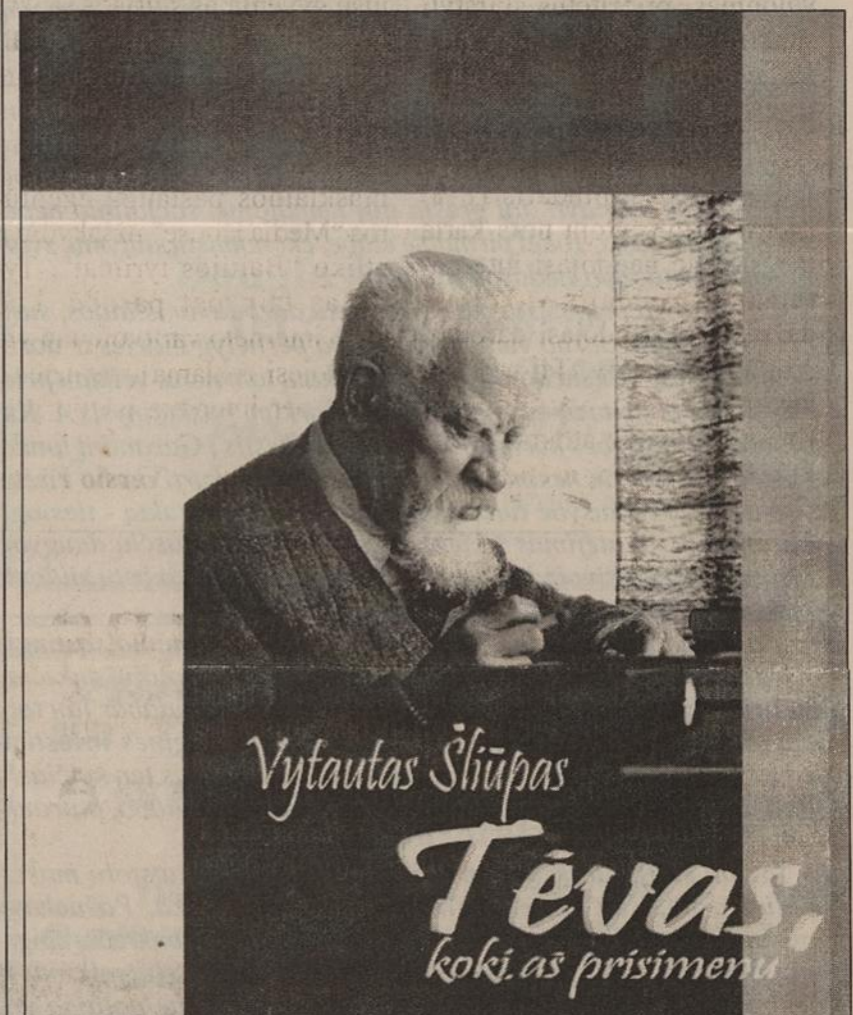
Nuolatinės ekspozicijos formavimui, pasak V. Balčiūno, labai svarbios buvo ir kitos parodos - "Jonas Kazimieras Vilčinskis ir jo mokiniai", "Lietu-

vos dailė 1907-1914", "Vilniaus dailės draugija 1908-1915". Iš pastarųjų dviejų parodų sudaryta nuolatinė ekspozicijos baigiamoji dalis, užimanti keturias sales. Čia pirmą kartą rodomi ir M.K. Čiurlionio kūriniai iš Lietuvos dailės muziejaus fondų - pastelės "Kalnai" (apie 1905 m.), "Audra" (apie 1904 m., iš dingusio ciklo), fluorofortas "Auka" (1907 - 1908 m.).

Dalyvaudamas Europos Tarybos kampanijoje "Europa - bendras paveldas", Lietuvos dailės muziejus kartu su Lenkijos nacionaliniu muziejumi surengė tarptautinę Lietuvos tūkstantmečio programos parodą "Vilniaus klasicizmas". Ji buvo eksponuota Varšuvoje, o vėliau Vilniuje, Paveikslų galerijoje.

Visos šios Vilniaus paveikslų galerijoje veikusios parodos, kaip teigia V. Balčiūnas, padėjo parengti nuolatinę XVI-XX amžiaus pradžios Lietuvos dailės ekspoziciją.

ELTA

Neseniai pasirodė JAV lietuvių inž. Vytauto Šliūpo, žinomo aušrininko ir Lietuvos atgimimo epochos veikėjo dr. Jono Šliūpo sūnaus, knyga "Tėvas, kokį aš prisimenu". Knygoje gausiai iliustruotose prisiminimuose, papildytuose laiškais, prieškarinio spaudos straipsniais ir dokumentais, atskleidžiamas 1929-1944 metų tarpsnis, dr. J. Šliūpą supusi aplinka, jo dvasinė būsena. Atsiranda galimybė trumpam pamiršti šios nepaprastos asmenybės, tapusios lietuvių žadintojo simboliu, didingumą ir pažvelgti į tėvo, daktaro ir burmistro, kasdienybę sūnaus akimis, sužinoti iki šiol nežinomų faktų.

X karta ir politika

2

(atkelta iš 3 psl.)

labiau susirūpinęs dėl to, kad taip gaunamos pajamos didina socialinį vienų atitrūkumą nuo kitų. Taigi ir čia vyriausybė turėtų išsikšti ir mažinti tą atotrūkį. Dauguma mano, kad valstybė, siekdama savo piliečių gerovės, turėtų padaryti daugiau. X kartos ekonominė programa atrodo keista, nes joje slypi priešara. Konservatyvi finansų politika, laikoma dešiniųjų respublikonų ekonominė nuostata, reikšėsi reikalavimu sumažinti mokesčius, vyriausybės narių skaičių, taip pat padėti labiausiai vargstantiems. Na, o rūpinimasis, kaip dalinamasi tai, kas kartu sukurta, mažas pajamas turinčių darbininkų rėmimo reikalavimas buvo tradicinis demokratų politikos ramstis. Jų politinei sistemai buvo būdingas ir liberalizmas. Tačiau atrodo, kad dabar ateina naujo ekonomikos suvokimo laikai. X karta - kaip ir konservatoriai - palaiko finansinių apribojimų politiką; tačiau, priešingai negu konservatorių vadovai Kongrese, tik 15% šios kartos atstovų mano, kad Amerika turėtų mažinti mokesčių įplaukas. Kaip ir demokratai, X karta nori padėti "mažajam žmogui", bet ji puikiai supranta, kad dėl to atsirastų biudžeto deficitas.

Kas yra vertybių vertybė

Socialinės X kartos nuostatos - nė kiek ne mažiau prieštaringos. Nors jaunimas pasižymi didesne tolerancija, "socialiniu palaidumu", jis linkęs grįžti prie religijos; šeimos svarba suabsoliutinama, o ir į visokias laisves, pirmumo teises (ne baltųjų moterų) žvelgiama vis nepalankiau. Yra daugybė požymių, kad X

karta, kuri augo daugiausia formaliai nesusisiedama su religija, ieško moralinio savo gyvenimo "kompaso". Jaunų suaugusių amerikiečių gyvenimo vertybių vertybė yra šeima. W.C. Roof, religijos profesorius, teigia: "Dar yra per anksti sakyti, kad jauni žmonės pradeda labiau įsipareigoti religijoms, bet akivaizdu, kad ši po "Baby Boomer" vaikų ateinanti karta labiau domisi religija ir dvasingumu. Jie yra dvasingumo ieškotojai, dar tiksliau - ieškantys vartotojai. Pasaulis jiems - didelė parduotuvė, kur galima nusipirkti viską, kur galima įsigyti ir norimo religingumo. Religija tam tikrais aspektais (kurie "bumo" kartai buvo nebesvarbūs) susipina su jų kasdienybe: šių dienų romantiški vienišiai gali pasiaukodami atsidėti socialinėms bažnyčios programoms. Dauguma vyresnio amžiaus amerikiečių yra įsitikinę, kad aktyvesnis religinių grupių įsitraukimas į politiką yra nepriimtinas, o X kartos atstovų nuomonės šiuo klausimu išsiskiria. Dvasingesnio gyvenimo troškimas, šeimos svarbos išskėlimas bent iš dalies parodo, kad moralinio reliatyvizmo laikai praėjo (7-ąjį dešimtmetį jį propagavo visa populiarioji kultūra). Iš esmės X karta siekia suderinti kairuolišką socialinę toleranciją ir gana apibrėžtas - kaip dešiniųjų - kultūrinės orientacijas. Kalbant apie baltųjų jaunų amerikiečių santykius su kitomis rasėmis, sunku juos kategoriskai įvertinti. Galima tvirtinti, kad X karta įsitikinusi, jog kova dėl politinių teisių nesibaigė itin reikšmingais pasikeitimais. Tačiau, kaip ir dauguma skirtingiausio amžiaus amerikiečių, X kartos atstovai nepatenkinti, jog, įdarbinant ir priimant mokyti, pirmenybė būtinai teikiama ne baltiesiems. 68% X kartos atstovų ypač piktinasi, kad ne baltiesiems taikoma pirmenybė, priimanti aukštąsias mokyklas. Tai verčia manyti, kad X karta jau yra patyrusi, ką reiškia jų tėvų ir senelių iškovotos pirmenybės ne baltiesiems. Mokymo valstybinėse mokyklose tobulinimas yra vienas svarbiausių X kartos rūpesčių. Šios kartos atstovai įsitikinę, kad biudžeto lėšų perteklius ateityje turėtų būti skirtas švietimui. Jie,

atrodo, pradeda suprasti, kad žinių kokybė lems sėkmę informaciniame ateities visuomenėje, paslaugomis pagrįstose XXI a. ekonomikoje. Jų tikėjimas, kad reikia investuoti būtent į vaikų mokymą, reiškia ir bendresnę nuostatą - investuoti į ateitį. Nors X kartos atstovai paniekino "judėjimo pirmyn visu būriu" principą politikoje, negalima teigti, kad jie yra apolitiški; esama požymių, kad savanoriškas dalyvavimas socialiai reikšmingose akcijose jiems priimtinas. Reikšmingiausi jiems atrodo dalyvauti vietos bendruomenės akcijose, demonstracijose, boikotuose. H. McLead, vienas iš žurnalo "Who Cares" įsteigėjų, priklausęs X kartai, teigia: "Kai mes dalyvaujame kur nors savo pačių noru, žinome, prie kokių pokyčių esame prisidėję. Mes tada pamatome akivaizdų skirtumą; prieš ir po". Tuo norima pasakyti, kad įprasta politika yra tapusi tokia neveiksminga, jog jauni žmonės nori veikti į ją nesispausdami.

Laikantys save remontuotojais

X karta ne itin išmano politikos užkulius. Bet ji žino pakankamai, kad suvoktų - politinę sistemą reikia reformuoti. Iš esmės politinė mašinerija, kokia ji yra, veikia prieš jų interesus. Bedugnė plyti tarp to, kas ryškėja kaip jaunais žmonėms svarbūs dalykai, ir to, į ką dėmesį sutelkia politikai. Nors demokratų ir respublikonų tarpusavio politinė kova, atrodo, nesibaigs, jie visi neabejotinai įgyvendina turtingojo elektorato poreikius. Save laikydami remontuotojais, X kartos atstovai laukia išskylančių lyderių, kurie kalbėtų tiesiai ir įrodytų, jog visi turi šiek tiek pasiaukoti, kad pagaliau būtų pradėtos spręsti ilgalaikės problemos. Šiandieniniai politikai yra trumparegiai, tolimoji perspektyva jų neįaudina. X karta palaiko šalia dvipartinės sistemos išskylančius politikus, finansų reformą ir tiesioginę demokratijos formas. (bus daugiau)

Sveikatos kertė

Šeši mitai apie stresą

1. Stresas visiems pasireiškia vienodai. Netiesa. Kiekvienas žmogus stresą išgyvena kitaip. Tai, kas kelia stresą vienam, gali nekelti streso kitam. Ir kiekvieno mūsų atsakas į stresą yra visiškai individualus.

2. Stresas visuomet kenkia. Netiesa. Stresas žmogui yra tas pat, kas smuiko stygai – įtempimas: įtempus nepakankamai, instrumentas skambės bukai ir rėš ausį. Įtempus per daug – skambės veriančiai ir styga nutrūks. Stresas gali būti ir mirties bučiniu, ir gyvenimo erdve. Valdomas stresas yra mūsų produktyvumo ir laimės šaltinis. Nevaldomas stresas žeidžia ir netgi žudo.

3. Stresas yra visur, todėl esate bejėgiai su juo kovoti. Netiesa. Galite suplanuoti savo gyvenimą taip, kad stresas jūsų nenugalėtų. Sėkmingas planavimas apima prioritetų paskirstymą – iš pradžių išsprendžiate paprasčiausias problemas, o tuomet imatės komplikuočiau. Kai stresas nevaldomas, prioritetus skirstyti sunku. Visos problemos atrodo

lygiavertės ir kyla jausmas, kad stresas yra visur.

4. Populiariausi kovos su stresu metodai yra patys geriausi. Taip nėra. Nėra jokių universalių streso sumažinimo technologijų. Mes visi skirtingi: mūsų gyvenimai, situacijos ir reakcijos skiriasi. Tik išsami ir gerai kiekvienam pritaikyta programa yra naudinga.

5. Jei nėra jokių simptomų, nėra ir streso. Simptomų nebuvimas nereiškia streso nebuvimo. Iš tiesų slopinant simptomus medikamentais, nuslopinti ir natūralūs organizmo signalai, pranešantys apie būtiną sumažinti fiziologinių sistemų įtampą.

6. Tik didieji streso simptomai reikalauja dėmesio. Šiuo metu teigiama, kad „mažieji“ simptomai – galvos skausmai, padidėjęs skrandžio rūgštingumas, nemiga gali būti sėkmingai ignoruojami. Tai netiesa. Mažieji streso simptomai yra rimtas išspėjimas apie tai, kad jūsų gyvenimas slysta iš rankų.

Dr. R.B.

Interneto vartotojai Lietuvoje

Beveik dešimtdalis (8%) Lietuvos gyventojų nors kartą per savaitę naudojami internetu, apie trečdalis (31%) - dažniausiai naudojami darbe, o 15,8% - namuose. Tai rodo išsamus interneto vartotojų tyrimas, Lietuvoje atliktas pirmą kartą. Rugsėjo mėnesį ži-

niasklaidos paslaugų agentūros „Media House“ užsakymu ji atliko „Baltijos tyrimai“. Tyrimas taip pat parodė, kad 16% interneto vartotojų jau yra naudojęsi reklama internete, o 9% - per internetą įsigijo prekių.

Verslo žinios

Sriubos
Agurkienė su krapais

1 kg agurkų,
1 šaukštelis šviežių rozmarinų,
0,5 l daržovių sultinio,
2 šaukšteliai citrinos sulčių,
druskos, baltųjų pipirų,
150 g grietinės,
6 šaukštai smulkintų krapų.

Du agurkus atidedame į šalį. Visi kiti agurkai plonai nulupami, perpjaunami išilgai pusiau, šaukšteliu išskobiamos sėklos ir tada susmulkinami maždaug 2 cm dydžio kubeliais. Kubeliai apibarstomi rozmariniais, tada suberiami į puodą su daržovių sultiniu ir uždengus 20 min. paverdami ant mažos ug-

Medkirčių sriuba

1 stiklinė išmirkytų žirnių,
1 stiklinė išmirkytų pupų,
0,5 kg mėsos mėsos,
1 stiklinė grietinės,
1 l mėsos sultinio,
prieskonių, druskos.

Žirniai ir pupos suberiami į sultinį ir verdama, kol pupos ir žirniai bus minkšti. Iš mėsos mėsos, pridėjus prieskonių ir

druskos, padaromi kukulėčiai. Išverdami atskirai ir sudedami į baigiančią virti sriubą. Jeigu sriuba per tiršta, galima atskiesti skysčiu, kuriame virė mėsos kukuliai. Gardinama prieskoniais, druska. Užbalinama grietine. Sriuba valgoma su duona, apkepinta riebaluose ir apibarstyta kmynais.

Tiriamas Vembūtų piliakalnis

Žemaičių „Alkos“ muziejaus darbuotojai spėja, jog tarp Varnių ir Tverų stūksantis Vembūtų piliakalnis galėjo būti Vykinto pilies vieta. Piliakalnio teritorija didelė - 30-40 ha. Telšių muziejaininkai mano, kad būtent čia galėjo stovėti garsioji kryžiuočių kronikose ir Ipatijaus metraštyje minima Tveremento pilis. Vakarų Žemaitiją XVIII amžiaus pirmoje pusėje valdė kunigaikštis Vykintas. Jo vadovaujama jungtinė Žemaitijos kuni-

gaikščių kariuomenė 1236 metais Saulės mūšyje sutriuškino kalavijuočių armiją. Būtent Vykintas ir buvo minėtos Tveremento pilies, kurią galima laikyti Vakarų Žemaitijos sostine, valdovas. Nustačius tikrąją Vykinto pilies vietą (iki šiol buvo manoma, kad tai Lopaičių piliakalnis netoli Tverų), Žemaitijos istoriją papildytų svarbus faktas. Pasak muziejaininkų, būtina detaliai ištirti piliakalnio teritoriją.

Respublika

Anglų kalbos
pamokėlės

By chance - atsitiktinai
By a happy chance a policeman was passing as I was attacked.
Would you by chance have change for 50 pounds.

On purpose - tyčia
She seems to do these things on purpose.
Did he break it accidentally?
No, on purpose.

Decide on - išsirinkti, apsisistoti prie
With so many choices it's hard to decide on ones.
After seeing all the candidates we've decided on chosen.

Worry about - rūpintis, nerimauti dėl
Don't worry about me.

At high speed - dideliu greičiu
He drove his car at high speed.
They moved at the speed of 50 kilometers an hour.

Lietuvoje daugėja
pritariančių stojimui į
Europos Sąjungą

Spalio viduryje 47 procentai apklaustų Lietuvos gyventojų sakė, kad dabar referendumu balsuotų už Lietuvos narystę Europos Sąjungoje. Beveik 21 procentas balsuotų prieš, 25 procentai yra neapsisprendę. Prieš metus tik 36,5 procento apklaustų gyventojų būtų parėmę Lietuvos narystę Europos Sąjungoje.

BNS

Bogotos meras -
vėl lietuvis

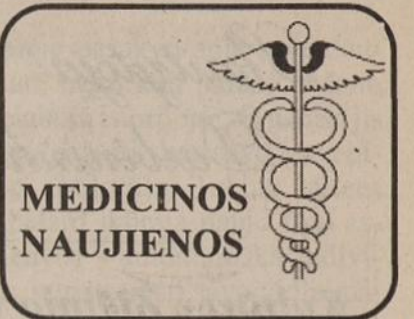
Kolumbijos sostinės Bogotos mero rinkimus laimėjo lietuvis Antanas Mockus. 48 metų filosofas ir matematikas A. Mockus Bogotos meru jau buvo nuo 1995 iki 1997 metų. Tada jis pirma laiko pasitraukė iš posto, kad galėtų kandidatuoti prezidento rinkimuose. A. Mockus išgarsėjo neįprastomis akcijomis ir ekscentriška elgsena.

BNS

Lietuvos kaime
darbdavių
nedaug

Akmenės darbo biržos paslaugomis naudojasi ūkininkai. Tiesa, iš 600 ūkininkų, priskirtinų darbdavių kategorijai, tik 3% nuolat samdo darbininkus. Tik 18 ūkininkų, turinčių daugiau kaip po 100 ha žemės, pasitelkia samdinius sezoniniam darbui. Kaimo bedarbiai - sąlyginė sąvoka. Juk jie dirba nuo ryto iki vakaro, tačiau nepragyvena iš savo triūso. Vienintelis pradinio kapitalo, reikalingo pradėti savam verslui, šaltinis - paskola. Tačiau didelėms paskoloms gauti žemdirbiams dažniausiai neužtenka savaus užstato, o mažas gauti itin sunku. Pagal Europos sąjungos SAPARD programą finansuojami tik įvykdyti arba dideli projektai, tad neturtingieji ir smulkesni ūkininkai negali ja pasinaudoti. Akmenės rajone kaime gyvena apie 38% rajono gyventojų. Tačiau apie 57% yra vyresni kaip 55 metų žmonės. Rajone 27 žemės ūkio bendrovės, iš kurių 18 besilikviduojančios. Iš likusių devynių - penkios gamina žemės ūkio produkciją. Kitos verčiasi veterinarijų vaistų prekyba ar teikia sandėliavimo paslaugas.

Respublika

Suaugusio žmogaus organizmą sudaro maždaug 20 tūkstančių milijardų ląstelių. Suskaičiuota, kad kiekvienoje iš jų yra daugiau nei šimtas tūkstančių skirtingų cheminių medžiagų. Smegenų pusrutulių žievėje yra maždaug 17 milijardų nervinių ląstelių.

Žmoguje esančio fosforo kiekio užtektų tūkstančiui degtųjų pagaminti.

Plaukas pasižymi dideliu atsparumu ne tik tempimui, bet ir spaudimui. Priklijavus plauką prie plieno lakšto ir šį perleidus tarp kietų volų, lakšte liks plauko išspaudas.

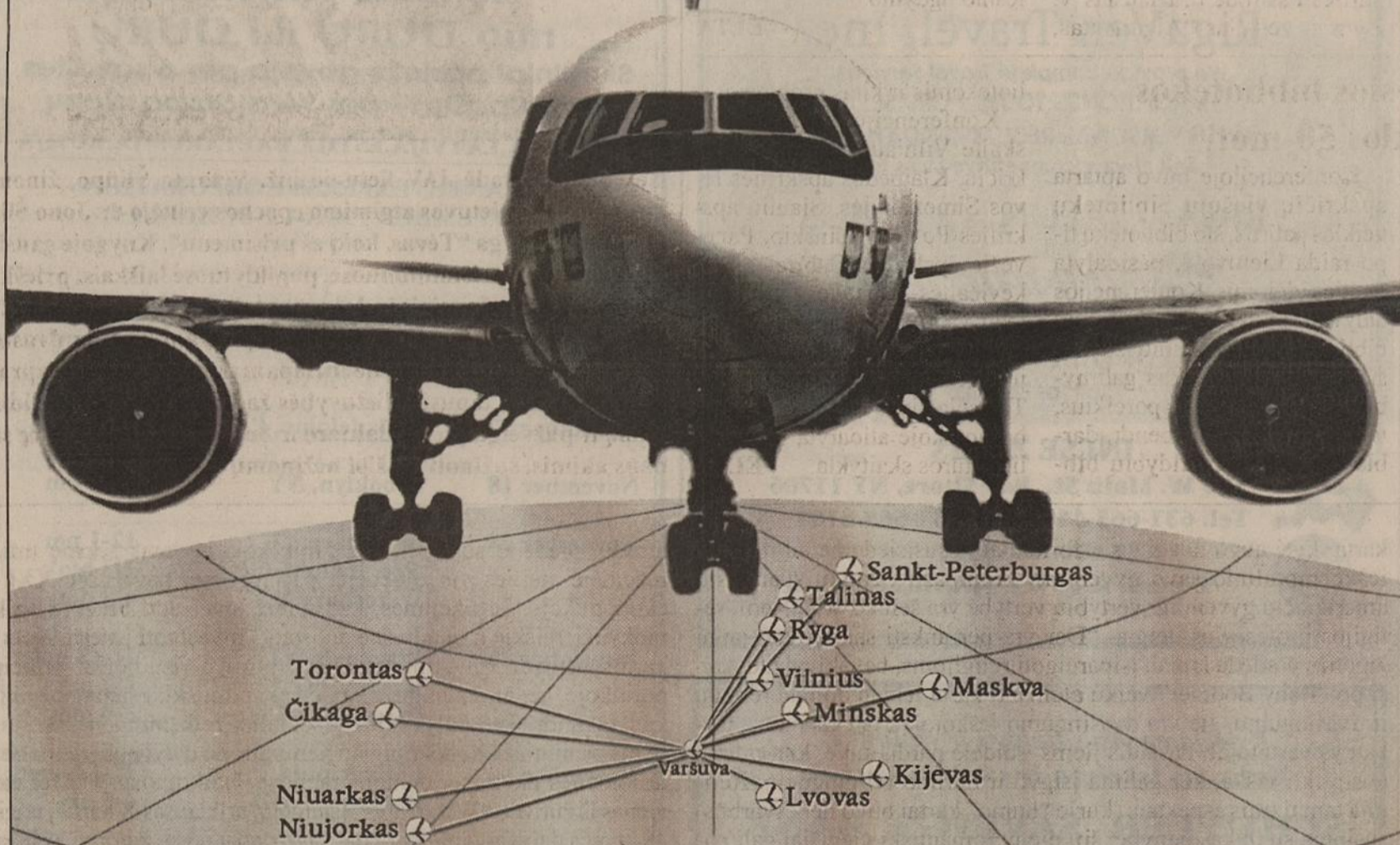
Su kiekvienu įkvėpimu į žmogaus plaučius patenka apie pusę litro oro, per valandą - 540 litrų. Per parą žmogus įkvepia 14 kg oro, tačiau tik apie 1/5 to kiekio sudaro gyvybei būtinas deguonis.

Verksmas ir juokas turi daug bendro. Fiziologiškai tiek viena, tiek kita sudaro gilūs įkvėpimai ir iškvėpimai, lydimi balso stygų virpesio. Iš visų gyvų sutvėrimų Žemėje juokiasi tik žmogus.

Per dieną nueiname beveik 20 tūkstančių žingsnių. Per metus - iki 7 milijonų, o per 70 metų - beveik 500 milijonų žingsnių. Taigi per visą savo gyvenimą žmogus gali 9 kartus apeiti Žemės rutulį ties pusiauju arba įveikti atstumą tarp Žemės ir Mėnulio.

Ar žinote, kam priklauso pačios didžiausios mokslui žinomos žmogaus smegenys? Klasikiniam rusų rašytojui I. S. Turgenevui (1818-1883). Jo smegenys svėrė 2012 gramų. Mažiausių smegenų savininkė buvo 31 metų moteris, kurios pavardė istorija nutyli. Jos smegenys buvo visiškai sveikos, neturėjo atrofijos požymių, tačiau svėrė tik 1096 gramus. Šį rekordą užregistravo Londono karališkojo universiteto gydytojas P. Davis ir profesorius E. Right 1977 metais. Vidutinė suaugusio vyro smegenų masė yra 1375 gramai, o moters - 1275 gramai.

Amerikiečiai neseniai baigė tyrimus su nauja priemone - burnos skalavimo skysčiu, kurį kūrė specialiai rūkoriai. Paties skysčio skonis yra visai malonus, tačiau, jei išskalavę juo burną užsirūksite, cigaretės dūmas bus bjaurus kaip deginta guma. Toks efektas išlieka 6-8 valandas po skalavimo, o atsiranda dėl skysčio sudėtyje esančio metalo jonų. Gyd. S. Ciancio (Buffalo Universiteto stomatologijos studijų centro vadovas) atliko tyrimą su 20 rūkorių, kurie per parą surūkydavo vidutiniškai po vieną pakelį cigarečių. Tris kartus per dieną 10 iš jų turi skalauti burną minėtu skysčiu, o kiti 10 gauna placebo. Tai pirmasis oficialus šio preparato klinikinis tyrimas. Iki šiol jis labai sėkmingai buvo pritaikytas draugų rate. Savanorių tolimesniems tyrimams tikrai netrūksta ir, jei viskas klostysis sėkmingai, kitais metais naujosiomis priemonėmis bus pradėta prekiauti. Beje, skysčių efektyvumą ir kaip tradicinė burnos priežiūros priemonė - apsaugo nuo dantų apnašų, akmenų susidarymo ir dantų uždegimo. Tikimasi, kad jo kaina nebus didesnė už įprastą burnos skalavimo skysčių.

Gimtinė
Kelionė
Kišenė
artesnė
greitesnė
pilnesnė

LOT skrydžiai žymiai priartino Centrinę ir Rytų Europą.

Naujas tvarkaraštis įgalina keliauti greičiau ir maloniau.

Persėdimas - tarsi lengva mankšta kojoms.

Kainos - pačios žemiausios, taigi, skrisdami LOT, nenuskriausite savo pinigines.

Lenkijos Avialinija LOT nuskraidins jus ten, kur reikia, be to, aptarnaus aukščiausiu lygiu. Neveltui jau eilę metų LOT pelno geriausios Centrinės ir Rytų Europos avialinijos vardą. Mes garsėjame mandagiomis stjuardesėmis, svetingumu, kokybišku aptarnavimu ir nepralenkiama virtuve. Naujausi, moderniausi lėktuvai iš Niujorko, Niuarke, Čikagos*, Toronto nuskraidins jus tiesiai į Varšuvą. Lengvas, malonus persėdimas šiuolaikiniame Varšuvos aerouoste, ir... po lėktuvo sparnais jau matosi Vilniaus bokštai. Su LOT - ir arčiau, ir pigiau.

*LOT bendrauja su American Airlines, taigi, galite patogiai susisiekti su dar 14 JAV miestų.

Skambinkite mums arba savo kelionių agentūrai, o taip pat aplankykite mūsų internetinę svetainę: www.lot.com

POLISH AIRLINES

Informacija ir rezervacijos:

1-800-223-0593

www.lot.com

Skaitytojai rašo "Darbininkui"

Kultūros Židinio vadovams pasikeitus

Dr. Jonui Bilėnui iš kelio pasitraukus, o Pranui Gvildžiui, naujam direktorių tarybos pirmininkui, perėmus pareigas vadovauti "The Lithuanian Cultural Center, Inc.", staiga iškilio proga tai įstaigai pagrindinai persitvarkyti ir išrinkti naują direktorių tarybą. Šioji turėtų atsisakyti nepagrįstų reikalavimų į Tėvų Pranciškonų nekiliojamą nuosavybę, nutraukti betikslį ir brangų bylinėjimąsi teisme. Nereikia būti nei advokatu, nei įstatymų žinovu, kad matytum beprasmiškos bylos tęsimą, suskaidžiusi nepernelyg gausią New Yorko lietuvių visuomenę.

Čia kalbama apie Tėvų Pranciškonų ir The Lithuanian Cultural Center, Inc., nuomos sutarties ginčą, be reikalo atsidūrusi Aukščiausioje Valstijos teisme.

Klaidinga yra galvoti, kad Tėvams Pranciškonams pardavus visuomenę šiam Atlanto pakraštyje, New Yorke, lietuviškoji veikla užsibaigs arba bus palikta už durų. Taip nebus! Reikia tik apsidairyti ir pamatysim, kad vienos ar kitos rūšies ar svarbos krizės pergyveno ar pergyvena visa eilė lietuviškųjų telkinių.

Kultūros Židinio vadovų pasikeitimas sukelia neramumą perskaičius Prano Gvildžio per advokatą teismui įteiktą pareiškimą, kuriame jis nusako savo dabartinę poziciją ir įsitikinimus, į einamuosius reikalus įskaitant teisme esančią dar neužbaigtą ir neišspręstą bylą.

Palyginus jo "Affidavit" su dr. Jono Bilėno talentingai sumontuotu skundu, kuriame kaltinimai buvo surašyti 56 paragrafuose, matyti, kad Pranas Gvildys besąlygiškai remia 27. Jų tarpe yra tie, kurie neturi jokios reikšmės nei teisiniu, ūkiniu, moraliniu, nei lietuvių išeivijoje puoselėjamos, tautybe paremtos lietuviškos kultūros atžvilgiu.

Tai neatsargus, priesaika paremtas teismui per advokatą įduotas pareiškimas, galįs atkreipti advokatų dėmesį ir iškelti naujas priežastis bylinėtis bei įnešti į lietuvių visuomenę dar daugiau nesantarvės.

Prano Gvildžio pareiškimas vertas smulkesnio pagvildenimo!
Jonas P. Lenkaitis

Marijampoliškiai kol kas nevažiuoja traukiniu nei į Vilnių, nei į Varšuvą

Prieš keletą dienų pro Marijampolę pradėjo kursuoti keleivinis traukinys Varšuva - Vilnius - Varšuva. Traukinys važiuoja porinėmis mėnesio dienomis. Iš Varšuvos grįžtantis traukinys į Marijampolę atvyksta 6:16 val., važiuojantis iš Vilniaus į Varšuvą - 11:09 val. Tačiau Marijampolėje į šį

traukinį neparduotas nei vienas bilietas. Mat į Vilnių iš Marijampolės bilietas kainuoja per 50 litų, o į Varšuvą - per 65 litus. Tokią didelę bilieto kainą nulėmė miegamieji vagonai, kol kas šiame traukinyje kitokių nėra. Manoma, kad sumažėjus bilieto kainai atsirastų ir keleivių iš Marijampolės. **Respublika**

7 DIENOS
IR JŪSŲ AIR CARGO
SIUNTINIAI LIETUVOJE!
Telp pat siunčiame laivu asmenines ir komercines siuntas po visą pasaulį
BALTIA EXPRESS
1-800-772-7624 • 1-800-262-3797
Platiname telefono kortelės skambinti į Lietuvą už 8 centus

VILTIS - Hope
LITHUANIAN RELIEF PARCEL, INC.
368 West Broadway, Boston, MA 02127
Tel. (617) 269-4455 Fax. (617) 269-4836

- SIUNTINIŲ AGENTŪRA "VILTIS" PRANEŠA, kad konteineriai su jūsų šventinėmis dovanomis jau išsiųsti į Lietuvą. Jūsų giminėms, draugams ir pažįstamiems šios dovanos suteiks daug džiaugsmo per Šv. Kalėdas. Gruodžio mėnesį konteineris nebus siunčiamas.
- JEIGU NESPĖJOTE paruošti siuntinio, nenusiminkite. Galite pasiųsti dovanėlę Kalėdų proga pinigais. Pinigai bus pristatyti asmeniškai kartu su laišku arba kalėdine kortele. Galite įdėti ir kelias nuotraukas. Pinigus reikia pristatyti skubiam persiuntimui į "Vilties" įstaigą iki lapkričio pabaigos. Papildomos informacijos prašome skambinti telefonu: 617-269-4455.
- BESIDOMINTIEMS siuntinių persiuntimu ar kraustymu iš Lietuvos į Ameriką. Sekantis konteineris iš Lietuvos į Ameriką planuojamas 2001 metų sausio viduryje. Informaciją galite gauti "Vilties" įstaigoje telefonu 617-269-4455.
- APIE KALĖDINIŲ IŠPARDAVIMĄ parduotuvėje Amberland bus paskelbta artimiausiu laiku.

Lenkija tampa rojumi neturtingiems svetimšaliams

Taip tikina populiarius Lenkijos savaitraštis "Wprost". Oficialiais duomenimis, kasmet Lenkijos sieną kerta apie 80 mln. užsieniečių. Nuolatinius leidimus gyventi Lenkijoje turi

34 tūkst. svetimšalių, o 50 tūkst. - laikinus leidimus. Ministerijos duomenimis, šiemet net 4 tūkst. užsieniečių pasiprašė politinio prieglobsčio. Tai nebūtas skaičius Lenkijoje. **BNS**

JAV LB Kultūros Taryba skelbia: RUGSĖJIS - SPAUDOS MĖNUO Papiginta metinė prenumerata n a u j i e m s skaitytojams:

DARBININKAS\$25.00 (vietoje \$45.)
341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

DIRVA\$25.00 (vietoje \$35.)
P.O. Box 19191
Cleveland, OH 44119-0191

DRAUGAS\$65.00 (vietoje \$100.)
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

EGLUTĖ\$10.00 (vietoje \$15.)
13648 Kickapoo Trail
Lockport, IL 60441

LIETUVIŲ BALSAS.....\$20.00 (vietoje \$30.)
2624 W. 71st St.
Chicago, IL 60629

PASAULIO LIETUVIS\$10.00 (vietoje \$20.)
14911 127th St.
Lemont, IL 60439

PENSININKAS\$10.00 (vietoje \$15.)
2711 W. 71st St.
Chicago, IL 60629

BRIDGES\$15.00 (vietoje \$18.)
1927 W. Boulevard
Racine, WI 53403

LITUANUS\$8.00 (vietoje \$10.)
1501 E. So. Indiana Ave.
Chicago, IL 60605

JAV LB Kultūros Taryba, padedant Lietuvių Fondui, nuo rugsėjo 1 iki gruodžio 31 d. skelbia spaudos vajú. Kviečiame atkreipti dėmesį į suteikiamus papigintus naujiems skaitytojams ir pasinaudoti šia proga. Spauda yra tautos ir išeivijos gyvybė. Pasirinkite mėgiamausią lietuvišką laikraštį, kuris yra ir puiki dovana bet kuriai proga.
Pastaba: Norint pasinaudoti papigintu, kreiptis reikia į kiekvieną laikraštį ar žurnalą atskirai.

Marija Remienė,
JAV LB Kultūros Tarybos pirmininkė

RigaVen Travel, Inc.

We provide complete Travel Services
VACATIONS - TOURS - CRUISES
WITH PERSONAL RECOMMENDATIONS
and always competitive fares to

RIGA -- TALLIN -- VILNIUS

with
FINNAIR

LUFTHANSA - SAS
OR OTHER CARRIERS
"Call for Details"

INESE ZAKIS

136 W. Main St., Bay Shore, NY 11706
Tel. 631-665-4455 Fax 631-665-6164
1-800-291-8311
E-mail: RigaVen@worldnet.att.net

Kviečiame visus taupyti ir skolinti iš
lietuvių įsteigto ir vadovaujamo

SCHUYLER SAVINGS BANK

24 Davis Ave.

Kearny, New Jersey 07032

Bankas švenčia 75-kerių metų sukaktį!

Pilnas ir draugiškas patarnavimas, įskaitant

* Taupymo sąskaitas, sertifikatus ir IRA

* Čekių sąskaitas - asmeniškai ir komercines

* Paskolas - namų, namų remonto,

Home Equity ir automobilių

* ATM naują mašiną ir korteles

* Tiesioginį pinigų deponavimą

Patogios darbo valandas,

pilnai Federalinės valdžios apdraustos sąskaitos

Kalbame lietuviškai...

Mūsų telefonai: (201) 991-0001

arba skambinkite mums nemokamai:

1-888-SCHUYLER (1-888-724-8953)

INDIVIDUALIZMAS IR EUROPA

(atkelta iš 3 psl.)

kose, o ne romaniškose šalyse, buvo ta, jog visuomenės sąmonės "slaptavietėse" glūdėjo aktyvaus santykio su likimu samprata. Ši sena germanų "sėkmės" koncepcija buvo vėl suaktualinta viduramžių pabaigoje. A. Gurevičiaus knygą skaityti labai įdomu, nors joje yra tam tikrų spragų. Skandinavų istorikai, recenzavę šį veikalą, priekaištavo, kad visi individai, apie kuriuos kalba autorius, yra vyrai, o ryškių moterų individualybių taip pat buvo viduramžių Europoje. Galima pasigailėti ir dėl to, kad autorius šioje kny-

goje visiškai nekalba apie išskirtinį Skandinavijos valstiečių savarankiškumą, valstietiško individualizmo prielaidas (o dalis ir kt.), nors tai yra daręs ankstesniuose savo darbuose, tad trumpas jų atpasakojimas nebūtų pakenkęs. Aišku, knygos apimtis turi ribas. Todėl skaitytojui reikės tenkinti savo sužadintą smalsumą ieškant kitų knygų. O perskaičius A. Gurevičiaus knygą, smalsumas tikrai bus sužadintas ne vienam.

**Gurevič A. INDIVIDAS
VIDURAMŽIŲ EUROPOJE.**
- Vilnius: Baltos lankos, 2000.

2000 rudenį visi keliai veda į

VILNIŲ

Pigiausios skrydžių kainos

Finnair ir kitomis oro linijomis iš

New Yorko Chicago

Floridos Clevelando

Detroito Bostono

Los Angeles ir kitų miestų

* Mašinų rezervacijos

* Viešbučiai

* 9 ir 14 dienų kelionės po Lietuvą

--- Prašykite mūsų brošiūros ---

Vytis Travel

40-24 235 St.

Douglaston, NY 11363

Tel.: 718-423-6161

800-778-9847

Fax: 718-423-3979

e-MAIL: VYTTOURS@EARTHLINK.NET

web site: www.vytistours.com

Atlantic Express corp.

800 - 775 - SEND ▼ 1-888-205-8851

Garantuotas, greitas ir saugus

siuntinių pristatymas

nuo DURŲ iki DURŲ

Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites,
o oro paštu - per 14-a darbo dienų

į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ

ATLANTIC EXPRESS CORPORATION
NOVEMBER PICK-UP SCHEDULE

November 16	Elizabeth, NJ Kearny, NJ Paterson, NJ	11-12 noon 1-2 pm 3-4 pm
-------------	---	--------------------------------

November 17	Philadelphia, PA	11-12 noon
-------------	------------------	------------

November 18	Brooklyn, NY	12-1 pm
-------------	--------------	---------

November 28	New Haven, CT New Britain, CT Waterbury, CT	12-1 pm 2-3 pm 4-5 pm
-------------	---	-----------------------------

November 30	Elizabeth, NJ Kearny, NJ Paterson, NJ	11-12 noon 1-2 pm 3-4 pm
-------------	---	--------------------------------

December 1	Philadelphia, PA Baltimore, MD	11-12 noon 4-5 pm
------------	-----------------------------------	----------------------

December 2	Brooklyn, NY	12-1 pm
------------	--------------	---------

For more information please call:
1-888-615-2148 or 1-888-205-8851

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$499 r.t.

One way to Vilnius \$325

FREGATA TRAVEL

250 West 57th Street, 1211

New York, NY 10107

Tel.: (212) 541-5707

Chicagos parduotuvė "Lietuvėlė" laukia lankytojų ir pirkėjų

Nors parduotuvė "Lietuvėlė" anksčiau buvo pavadinta tokiu mažiaviniu vardu, tačiau ji savo pobūdžiu nėra tokia: ji yra normali parduotuvė, besispecializuojanti vien tik prekėmis iš Lietuvos. Čia galima rasti visko, ko tik širdis geidžia - o jeigu ko nors norimo joje nebūtu, tai jos savininkas Andrius Bučas per maždaug tris savaites prižada toki daiktą parūpinti.

Ši reto pobūdžio parduotuvė yra įsikūrusi lietuviams gerai pažįstamame name - Jaunimo Centre, 5620 S. Claremont (prie Western ir 56-tos gatvės), Chicagos pietinėje dalyje - tarp Brighton ir Marguette parkų lietuviškų rajonų.

Šiuo metu ji atidaryta tik dvi dienas savaitėje - šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 10 val. iki 4 val. p.p. Tačiau ateityje, ypač prieš šventes, ją žadama atidaryti dažniau, nors gal tik vakarais, kad daugiau žmonių galėtų atsilankyti. Bet tas priklausys nuo mūsų tautiečių susidomėjimo čia pardavinėjamais gaminiais iš tėvynės Lietuvos.

Pasirinkimas "Lietuvėlėje" didelis. Kaip sako parduotuvės vedėjas A. Bučas, kol kas labiausiai žmonės domisi lietuviškomis knygomis ir lietuviškos muzikos kasetėmis bei kompaktinėmis plokštelėmis (diskais). Knygų čia yra visiems - dideliems ir mažiems. Yra knygelių vaikams, kuriomis labiausiai domisi jaunos šeimos, turinčios priauglio. Yra ir vadovėlių. Tačiau, jeigu kokių leidinių ne-

būtų, viską galima užsakyti. (Tai galioja ir kitų prekių atvejais). Knygų kaina - nuo 5 iki 20 dolerių.

Muzikos kasečių ir kompaktinių plokštelių pasirinkimas didelis. Kasetės kainuoja 6 dol., o diskai - 9-12 dol. Pareikalavimą turi storo stiklo gaminiai - vazos, lėkštės ir pan., o taip pat ir gintaro papuošalai. Žmonių dėmesį traukia ir lino audiniai, staltiesės, lovų užtiesalai ir kt. Greitai ateis odos dirbinių siunta. Ir viskas palyginti nebrangu.

Tiesa, negalima nepaminti ir medžio dirbinių - Rūpintojėlių bei kitų gaminių. Yra ir virtuvinių komplektų iš medžio. Sunku net viską išvardinti, kas yra šioje parduotuvėje ir ką galima užsakyti.

Yra ir stambesnių prekių - tai moteriški bei vyriški tautiniai rūbai. Kompletas kainuoja 200 dol. (moterims), 150 dol. (vyrams). Norimo dydžio ir stiliaus užsakymai išpildomi per 4-5 savaites. Taip pat yra rūbų iš lino moterims ir vyrams. Išėginė apranga moterims - nuo 10 iki 60 dolerių, vyrams - nuo 30 iki 45 dol. Šiuos drabužius gamina UAB "Elme" Vilniuje, AB "Tulpė" Panevėžyje ir kt. Be to, yra lietuviškų atvirukų, o šventėms artėjant bus ir kalėdinių sveikinimų kortelių bei kitokių šventinių suvenyrų ar šventinių dovanų. Dar reikia neužmiršti ir įvairiausių rūšių saldinių, o netrukus bus gauta ir džiovintų grybų! Pagal pirkėjų pageidavimus ateityje bus stengiamasi

plėsti prekių pasirinkimą.

Gaila, kad iki šiol ši parduotuvė dar nėra pakankamai žinoma mūsų tautiečių tarpe, nors ji jau kuris laikas reklamuojama per lietuvišką televizijos programą ir keliuose laikraščiuose.

Dabar, rudeniu atėjus, o ir artėjant Kalėdoms, susidomėjimas šia parduotuve, tikimasi,

gerokai išaugs. Gi atsiradus didesniai pirkėjų būriui, ir prekių skaičius padidės.

Kviečiame susidomėti parduotuve "Lietuvėlė". Nors ji dar jauna ir nedaug žinoma, tačiau čia gausite visko, ko tik jums reikės - suvenyrinių ir ne tik suvenyrinių prekių iš tėvynės.

Ed. Šulaitis

Andrius Bučas - parduotuvės "Lietuvėlė", kuri yra įsikūrusi Chicagos Jaunimo Centro pastate, vedėjas. Čia matyti parduodamų prekių dalis

Ed. Šulaitis nuotr.

Žiniasklaidos skirtumai

Aurelija M. Balašaitienė

Ne paslaptis, kad mes, Amerikos lietuviai, gyvename tarp dviejų pasaulių: to, kuriame gyvename, ir to, kurį praradome. Amerika yra mūsų realaus kasdieninio gyvenimo atrama, su pajamomis, išlaidomis, priaugančio jaunimo mokslo problemomis ir daugeliu kitų uždavinių. Mūsų tarpusavio ryšį palaiko ir sustiprina lietuviška periodinė spauda, tačiau taip pat skaitome ir pranešimus apie vietinę spaudą. Vartant spaudos puslapius išryškėja dideli skirtumai. Lietuviškoji spauda, kaip ir dera, pirmus puslapius skiria žinioms iš Lietuvos, kurioje vyko įdomūs ir reikšmingi rinkimai bei kiti įvykiai. Savaime suprantama, kad toji informacija yra svarbi ir reikalinga. Tačiau, deja, reikia pastebėti, kad nepaprastai mažai dėmesio skiriama šio krašto įvykiams, kurių rezultatai paliečia ir mus. Štai netrukus bus naujo Amerikos prezidento rinkimai. Tiek televizijoje, tiek spaudoje apie tuos rinkimus plačiai informuojama ir komentuojama, kad sukeltų rinkėjų ir balsuotojų dėmesį, nes nuo būsimo prezidento daug kas priklausys, ypač tokie svarbūs kasdieninio gyvenimo reikalai kaip sveikatos aprūpinimas, vaistų kainos bei socia-

linio draudimo problemos. Deja, mūsų spaudoje beveik niekur nesimato šios dienos aktualijų, kurios liečia mus visus. Tai nereiškia, kad reikia imituoti vietinę žiniasklaidą, kurioje vyrauja žudikai, katastrofos, gaisrai, tačiau esminių problemų negalima ignoruoti. Taip pat reikia įsidėmėti, kad nuo būsimo prezidento priklausys ir Amerikos santykiai su Lietuva, jos finansinė, politinė ir moralinė parama.

Savaime suprantama, kad neverta imituoti Amerikos žiniasklaidos tematikos, nes savo tarpe neturime nei žmogžudžių, nei plėšikų, nei mirties bausmės užsitaravusių "herojų". Tačiau gyvenimo aktualijos privalo rasti vietą mūsų spaudoje, nes vis tik gyvename Amerikoje, kurios aplinkos ignoruoti negalime tuo labiau, kad dauguma lietuviškos spaudos skaitytojų yra Amerikos piliečiai su balsavimo teise. Verta paminėti abiejų kandidatų nusietaikimą tarptautinės politikos atžvilgiu, taip pat jų pažadus "pagerinti gyvenimo standartą". Daug ginčijamasi dėl Amerikos mokyklų patobulinimo bei sveikatos reikalų tvarkymo. Visos tos problemos liečia ir mus... Informuokime, diskutuokime, bet neignorukime.

Elizabeth II nepatinka mobilūs telefonai

Didžiosios Britanijos karalienė Elizabeth II uždraudė savo rezidencijose darbuotojams naudotis mobiliais telefonais. Ši taisyklė galioja visiems - sodininkams, apsaugai, virėjams. Didžiosios Britanijos

karalienė erzina telefonų skambučiai, kurie kiauą dieną skamba iš visų pusių ir trikdo jos Didenybės ramybę. Draudimas naudotis mobiliais telefonais galioja visose Elizabeth rezidencijose. AP

Lietuvos Vyčių centro valdybos suvažiavimas

Lietuvos Vyčių centro valdybos posėdis š.m. lapkričio 4 d. įvyko Orlando, FL, Grosvenor Resort viešbutyje. Dalyvavo centro valdybos nariai iš Illinois, Maryland, Michigan, Ohio, Pennsylvania, New Jersey, New York ir Tennessee valstijų. Suvažiavimą globojo centro valdyba.

Susirinkimo pradžioje naujoji žurnalo "Vytis" redaktorė seselė Janine Golubickis sukalbėjo maldą. Posėdžiui vadovavo pirmininkas Robert A. Martin, Jr. Jis pasveikino c.v. narius, komitetų pirmininkus ir svečius. Kadangi centro valdyba rengs ir globos ateinančių, 88-ąjį metinį suvažiavimą, daug laiko buvo skirta šiam reikalui. Sudarytas suvažiavimo rengimo komitetas, kuriam vadovaus pirmininkas Robert A. Martin, Jr. Komitetą sudaro: pirmininko pavaduotojas Mark Bell, sekretorė -

seselė vienuolė Johanna Shainauskas, išdinininkas - Richard Niedvares, jaunimo koordinatore - Annamari Sluzas-Berger, ryšininkė su visuomene - Regina Juškaitė-Švobienė, priešėiminė suvažiavimo išvyka - Elena Nakrosis.

Nuspręsta, kad 88-tas metinis Lietuvos Vyčių suvažiavimas vyks 2001 m. rugpjūčio 2-5 dienomis, Grosvenor Resort viešbutyje, Orlando, Floridoje. Registracijos kaina suaugusiems - \$175 (iki 2001 m. birželio 1 d.); po birželio 1 d. registracija - \$185). Registracija jaunimui (iki 18 metų amžiaus) - \$90. Suvažiavimo planai gerai vyksta ir bus daug įdomių staigmenų. Seimo rengimo komitetas kviečia visus gausiai dalyvauti suvažiavime. Smulkesnė informacija bus pranešta spaudoje ir "Vyties" žurnale.

Kiti komitetų pirmininkai

davė savo pranešimus. Tolimesnėje posėdžio eigoje buvo aptarti einamieji reikalai, vyko diskusijos, svarstymai ir nutarimai. Posėdis baigtas maldą, sukalbėta c.v. sekretorės seselės vienuolės Johanna Shainauskas.

Po posėdžio vyko į Marijos Pasaulio Karalienės šventovę (Mary, Queen of the Universe Shrine) išklausyti šv. Mišios. Įdomu pažymėti, kad ši šventovė buvo pastatyta tik turistų aukomis, prieš 25 metus. Šioje šventovėje vyks seimo-suvažiavimo atidarymo ir uždarymo šv. Mišios. Visas liturgines apeigas rūpins dvasios vadas prelatas dr. Juozas Anderlonis.

Savaitgalis buvo darbingas ir įdomus. Prieš ir po posėdžio turėjome gerą progą aplankyti turistines vietoves ir pasidžiaugti Floridos gražia gamta bei puikiu oru.

Ateinantis centro valdybos posėdis numatytas 2001 m. kovo 31 d. Dayton, Ohio. Jį globos 96 kuopa, veikianti Dayton.

Regina Juškaitė-Švobienė

Chicagoje baigėsi M.K. Čiurlionio festivalis

(atkelta iš 1 psl.)

pasibaigusiu Chicago Čiurlionio festivaliu neabejotinai sukuria gražų preliudą M.K. Čiurlionio kūrybinio palikimo bei asmenybės dar platesniam pristatymui šiaurės Amerikoje artimiausioje ateityje. Anot festivalio rengėjų, garbės svečių ir dalyvių, ypatingai laukiama M.K. Čiurlionio originalių dailės darbų parodos bei simfoninių poemų "Miške" ir "Jūra" pristatymo.

Festivalio atlikėjai iš Lietuvos ir JAV surengė septynias koncertines programas, kuriose dalyvavo Vilniaus styginis kvartetas, pianistai Rokas Zubovas, Sonata Deveikytė-Zubovienė bei Gintė Čepinskaitė, Chicago "Dainavos" choras (vadovas Darius Polikaitis), poėte ir rašytoja Eglė Juodvalkis, aktorė Audrė Budrytė ir kiti. Festivalio metu atidaryta ir visuomenei pristatyta didelė dailės paroda, kurioje dalyvavę dailininkai savo darbus skyrė Mikalojui Konstantinui Čiurlioniui. Žymiam Lietuvos menininkui darbus kūrė ir jaunesni dailininkai, lituanistinių mokyklų moksleiviai iš visos Amerikos. Koncertuose Chicago Kultūros Centre, Chicago Universitete, Pasaulio Lietuvių bei Jaunimo Centruose buvo atlikti Mikalojaus Konstantino Čiurlionio fortepijoni-

niai kūriniai, styginių kvartetai, lietuvių liaudies dainos ir kantata "De Profundis", o taip pat naujoji lietuvių kompozitorių Remigijaus Merklio, Mindaugo Urbaičio ir Vytauto Barkausko muzika, skirta Čiurlionio jubiliejui.

Chicago M.K. Čiurlionio festivalis susilaukė didelio visuomenės susidomėjimo. Festivalį globojo Lietuvos Respublikos Nepaprastojo ir įgaliojtojo ambasadoriaus Jungtinės Amerikos Valstijose ir Meksikoje Stasio Sakalausko žmona Jūratė. Renginių garbės pirminkais buvo ambasadorius Stasys Sakalauskas, Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Chicagoje Gedrius Apuokas, Lietuvos Respublikos Garbės generalinis konsulas Vaclovas

Kleiza bei Lietuvos Respublikos Garbės konsulas Stanley Balzekas. Renginiuose apsilankė per tūkstantį amerikiečių ir lietuvių.

M.K. Čiurlionio festivalį organizavo Amerikos Lietuvių Meno draugija, kuriai vadovauja M.K. Čiurlionio vaikaitis Rokas Zubovas. Festivalį parėmė Lietuvos Kultūros ministerija, Amerikos Lietuvių Fondas bei didelis būrys pavienių rėmėjų, o rengiant festivalį padėjo LR ambasada Washingtone, LTV ambasada Washingtone, Amerikos Lietuvių televizija, Balzeko Lietuvių Kultūros muziejus, Chicago-Vilniaus susigiminiavusių miestų programa, Čiurlionio galerija, dienraštis "Draugas", Jaunimo Centras, Lietuvių Dailės muziejus, Pasaulio Lietuvių Centras bei radijo stotis "Margutis II".

LR ambasados
Washingtono inform.

Spalio 13-15 dienomis Southfield, Detroito priemiestyje, vyko International Institute of Metropolitan Detroit rengiama 74-ta pasaulinė mugė-festivalis, kur jau 35 metus lietuviai yra atstovaujami Detroito Lietuvių kultūros klubo, kuriam vadovauja Stefanija Kaunelienė. Čia jie turi savo paviljoną, kur išstatyti kultūriniai gaminiai, dirbiniai papuošalai, šiaudinukai, lėlės. Nuotraukoje - tikros darbo bitelės Ona Šadeikienė, Stefanija Kaunelienė ir Eugenija Bulotienė

Jono Urbono nuotr.

Juno Beach, FL

Atidaryta Rimgailės Zolotovienės paroda

Rimgailės Zolotovienės-Jonynaitės meno parodą "The Grace of Nature" surengė Juno Beach miestas, FL. Paroda atidaryta lapkr. 17 d. didžiojoje miesto salėje ir veiks iki sausio 10 d. Veikia darbo valandomis.

Mūsų senam bičiuliui

A.†A.

PAULIUI BIVAINIUI

mirus, jo žmoną MARIJĄ, vaikus: BIRUTĘ, GEDIMINĄ, ALGIRDĄ ir PAULIŲ bei jų šeimas ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

V. ir D. ŪZAI

A.†A.

EDVARDUI SKOBEIKAI

mirus, jo žmoną, mūsų brangią narę SOFIJĄ SKOBEIKIENĘ su šeima skausmo valandoje nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

NEW YORKO

LIETUVIŲ MOTERŲ FEDERACIJOS KLUBAS

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

E-mail: Darbininka@aol.com

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Padėkos diena - Thanksgiving šiemet išpuola lapkričio 23 d. "Darbininko" įstaigos, taip pat ir LKR Šalpos bei Tautos Fondo įstaigos bus uždarytos.

Vysk. Paulius A. Baltakis, OFM, lapkričio 18-19 d. Šv. Petro parapijos bažnyčioje Bostone, MA, suteiks Sutvirtinimo sakramentą.

Lietuvių rašytojų draugijos 2000 metų literatūrinei premijai, kurią kasmet paskiria Lietuvių Fondas, išėmė Lietuvos rašytojų savo šiais metais išleistas knygas prašomi siųsti iki gruodžio 25 d. Kur knyga išleista, nesvarbu. Vėliau knygos bus perduotos LRD-jos archyvu, kuri tvarko rašytojas Stasys Džiugas. Knygas siųsti: Stasė Petersonienė (Lietuvių rašytojų draugija), 2534 W. 40 St., Chicago, IL 60632.

Viešpaties Atsimainymo parapijos žinios

Padėkos dienos mišios bus aukojamos lapkričio 23 d., 9 val. ryto. Mišių metu bus perskaitytos pavardės parapijiečių, kurie prisidėjo prie parapijos "Tree of Life".

Sekantis Vyčių 110 kuopos susirinkimas įvyks lapkričio 26 d. tuojau po 11:30 val. lietuviškų mišių.

Turime jau užsiregistravusius keturis kandidatus - "Suaukusiuju įvedimo i krikščionybę" programą anglų kalba, kuri prasidės Advento pradžioje. Kreipiamės i lietuvius ir siūlome užsiregistruoti tiems, kurie gyvenime neturėjo progos priimti Krikšto, Atgailos, Pirmosios komunijos bei Sutvirtinimo sakramentų, skambinant i kleboniją tel. (718) 326-2236. Pereitais metais ši programa lietuvių kalba buvo labai sėkminga.

Klebonas kun. J. T. Rooney ir vikaras kun. Vyt. Volertas lapkričio 1 d. dalyvavo Katedros centre Douglaston, NY, specialiam kunigų susirinkime, kurį pravedė vysk. Th. Daily ir kt. Susirinkimo tema buvo kunigų trūkumo problema diocezijoje. Parapijų atstovai turėjo pareikšti savo nuomonę apie šios problemos sprendimą.

Vyskupijos pensininkų kunigų centre Douglaston, NY, lapkričio 5 d. 5 val. vak. vyko vakarienė, kurioje dalyvavo visi tuojau gyvenantys ir jų svečiai. Kun. Stasys Raila, buvęs mūsų parapijos vikaras, buvo pakviestas i šias vaises kleboną kun. J. T. Rooney, vikarą kun. Vyt. Volertą, Tėv. Pranciškų Giedgaudą, OFM ir kt.

Už a. a. Edvardą Skobeiką laidotuvių mišios buvo aukotos lapkričio 8 d., 9:30 val. ryto. Gilia užuojautą reiškiamė žmonai Sofijai ir dukrai Audronei Tozzi. Tegul ilsisi ramybėje!

Už a. a. Povilą Bivainį laidotuvių mišios buvo aukotos lapkričio 9 d., 10:30 val. ryto. Gilia užuojautą reiškiamė žmonai Marijai, dukrai Birutei ir trimis sūnums. Tegul ilsisi ramybėje!

Apieškimą parapijos žinios

Pobūvis vyks apatinėje salėje š. m. lapkričio 19 d., sekmadienį, po 10 val. lietuviškų mišių **Lietuvos kariuomenės šventės proga**. Visi kviečiami dalyvauti.

Tradicioniai Padėkos dienos pietūs įvyks sekmadienį, lapkričio 26 d. Kaina 15 dol. Vietas užsisakyti skambinant Malvinai Klivečkienėi tel. 718-296-0406. Pradžia 11:30 val. ryto.

"Darbininko" spalvotas 2001 m. kalendorius jau baigiamas spausdinti. Jis bus su didesniais skaičiais (panašus i pernykštį). Naujasis kalendorius bus išsiuntinėtas skaitytojams gruodžio mėn. pradžioje. Kartu bus įdėtas administratoriaus laiškas su atkarpėle, kurią bus patogu panaudoti užmokant už prenumeratą, bus įdėtas ir atsakymui lapelis.

Povilas Bivainis, gyv. Woodhaven, NY, mirė lapkričio 5 d., sulaukęs 79 m. amžiaus. Buvo pašarvotas Geis laidotuvių namuose Ridgewood, NY. Lapkričio 9 d. po mišių Viešpaties Atsimainymo bažnyčioje Maspeth, NY, palaidotas All Faiths kapinėse. Nuliūdime liko žmona Maria, duktė Birutė ir sūnūs: Gediminas, Algirdas ir Paulius su šeimomis.

Edvardas Skobeika, gimęs 1917 m. New Jersey, JAV, gyv. Richmond Hill, NY, mirė lapkričio 4 d. vakare Trump paviljone, Jamaica ligoninėje. Buvo pašarvotas Shalins laidotuvių koplyčioje. Atsiveikinimas buvo lapkričio 7 d., o lapkričio 8 d. po mišių Viešpaties Atsimainymo par. bažnyčioje Maspeth, NY, palaidotas Šv. Karolio kapinėse Farmingdale, NY. Nuliūdime liko žmona Sofija, duktė Audronė su vyru Jerry Tozzi ir anūakai Kenny ir Kristupas.

Kalėdų paplotėliai (Christmas wafers) šiemet ir vėl bus gaunami Darbininko administracijoje. Viename vokelyje yra po 5 paplotėlius. Kaina 5 dol. su persiuntimu. Prašome užsisakyti iš anksto atsiunčiant užmokestį.

BALFO vajus New Yorke ir apylinkėse vyksta sėkmingai, praneša Vytas Katinas. Kas dar norėtų prisidėti prie šio vajaus, prašome aukas siųsti: United Lithuanian Relief Fund of America, P. O. Box 210081, Woodhaven, NY, 11421. Aukos atleidžiamos nuo mokesčių.

Jau tik 5 savaitės liko iki Kalėdų. **Kalėdų ir Naujųjų Metų švenčių proga**, kaip ir anksčiau, skaitytojai kviečiami sveikinti draugus ir artimuosius per DARBININKA. Jūsų sveikinimas tokiu būdu pasieks iš karto didesni sveikinamųjų skaičių, o Jūs sutaupysite laiko ir pinigų, kuriuos išleistumėte pirkdami atvirukus, rašydami, siųsdami. Nelaukite paskutinės prieškalėdinės savaitės, siųskite savo sveikinimus jau dabar. Prieškalėdinis DARBININKO numeris išeis gruodžio 15 d., nes vėlesnis - gruodžio 22 d. nepasieks visų skaitytojų iki Kalėdų. Už pridėtą auką, taip reikalingą spaudos išlaidoms, iš anksto dėkojame.

Lietuviškos radijo programos iš Vilniaus praneša, kad nuo spalio 29 d. jos girdimos 6120 kz dažniu arba 49 m bangos ruože.

"Darbininkas" naujiems skaitytojams - tik 25 dol. metams. Nuo rugsėjo 1 iki gruodžio 31 spaudos vajų skelbia JAV LB Kultūros Taryba, padedant Lietuvių Fondui. Nauji skaitytojai kviečiami pasinaudoti šia papiginta prenumeratos kaina ir užsisakyti savaitraštį sau, arba kaip dovaną i universitetus išvykstančiam savo jaunimui, jaunavedžiams, kaimynams, draugams, pažįstamiems. Pasinaudokite šia vienkartinę progą; užsisakykite vienintelį Amerikos Rytų pakraščio lietuvišką savaitraštį. Remkite savąją spaudą!

Koncertas meilės tema Kultūros Židiny

PAULIUS JURKUS

Koncerto atlikėjos iš k.: Melitina Diamandidi, Virginija Kochanskytė ir Rita Preikšaitė. S. Kungio nuotr.

Amerikos lietuviškuose telkiniuose lankėsi trys menininkės iš Lietuvos: aktorė **Virginija Kochanskytė**, mecosopranas **Rita Preikšaitė** ir pianistė **Melitina Diamandidi-Kuprienė**. Grįždamos i Lietuvą, sustojo New Yorke ir spalio 22 d., sekmadienį, 3 val. popiet koncertavo Kultūros Židinyje.

Žmonių atsilankė apie 150. Koncertą rengė LMK Federacijos valdyba, kuriai pirmininkauja Aldona Pintch. Viešnios atvažiavot lyg nelauktos, nes valdyba apie galimybes surengti koncertą iš anksto nežinojo. Teko imtis skubaus organizacinio darbo, nes reikėjo surengti ir viešnių priėmimą, vakaronę po koncerto.

Viešnios atsivežė ir savo programinius lankstinukus. Jų pirmame puslapyje matėme dalyves, susipažinome su jų pavardėmis. Koncertas pavadintas "Iš aukšnio muzikos ir poezijos lobyno - net kai nieko nelieka, lieka meilė".

Tokia meilės vilionė sukviėte visus i salę. Programą vedė aktorė Virginija Kochanskytė. Ji pati prisistatė. Tai jos trečias pasirodymas šioje salėje. Aktorė, tiek scenoje sėdėdama ant grindų, tiek lais-

vai vaikščiodama sukūrė jaukų ryšį su publika. Ryškino meilės tema, jos įtaką, nes "tik per meilę atsiskleidžia kūrėjas ir kūrinys. Grožio siekis, verčiantis jas dainuoti, muzikuoti, artistauti, ne tik gina nuo pasaulio negandų, bet ir atskleidžia pasaulį kaip dieviškos kūrybos vaisių". (Iš jų programos, aptarimą parašė Vitalija Truskuskaitė).

Taigi meilės apraiškos ir buvo skirtas šis koncertas.

Programos vadovė pristatė kiekvieną kūrinį, išryškino jo mintį, apibūdino autorius.

Norėdamos sustiprinti ispūdį, rengėjos sutelkė didžiulę programą - daug kūrinių ir visi atlikti originalo kalbom. Tokiu būdu, nesuprasdamas dainuojamo teksto klausytojas galės geriau pajusti jo dvasią.

Koncertą pradėjo lietuvių liaudies daina "Beauštanti aušrelė". Ji buvo su jautriu nuoširdumu padainuota. Tai buvo bene gražiausiai atliktas kūrinys. Po šios dainos programa vyko svetimos kalbomis ir dainuojamą tekstą buvo jau sunku pagauti ir suprasti.

Kelios dainelės su lietuviškais

tekstais viso koncerto kontekste ypatingai neišryškėjo.

Paminėta buvo ir 125 metų M. K. Čiurlionio gimimo sukaktis, skaityti jo laišakai draugams, žmonai, bet plačiau jo muzika ir tapyba neaptarta.

- o -

Koncerto programa apskritai buvo kiek per ilgą, užtruko net tris valandas. Besiklausydami žmonės pavargę. Koncertą organizuojant įdėta daug triūso, dalyvavo geros jėgos, bet klausytojams kažkodėl išliko ne "meilės", kaip koncerto pavadinimas skelbė, bet liūdesio nuotaikos: kodėl einama tokiu svetimu keliu? Kam reikia tų svetimų kalbų, kurių gal net atliktai gerai nemoka? Sakoma, kad tik per svetimą, oroginalo kalbą susipažinsi su kultūra, ją suprasi. Bet tekstas lieka tekstu - ji klausytojui reiktų dovanoti jam suprantama kalbą, kad jis patirtų kūrinio didybę ir jo vertę.

Kultūra visada švyti ir gyvuoja savo patraukliu nuoširdumu, kuris nugali ir kalbos kliūtis. Dainos žodinis turinys turi paliesti klausytojo širdį, kaip ją liečia muzika. Toji draugystė ir palaiko žmones, kūrėjus ir klausytojus.

Atsakymas klaidinamai NY lietuvių visuomenei

Tėvai Pranciškonai atsako i "Pareškimą lietuvių visuomenei..."

(atkelta iš 2 psl.)

5. Po 15-os metų nuomavimo, toki sutarties nutraukimo norą pareiškė Tėvai Pranciškonai, prieš baigiantis sutarties terminui 1998 m. spalio 31 d., kad sutarties nebeatnaujins ir administravimą vėl perims atgal i savo rankas. Lietuvai atgavus nepriklausomybę ir sąlygoms pasikeitus, Pranciškonai nutarė visą savo Brooklyno vienuolyno kompleksą parduoti. Lietuviškai kultūrinei veiklai New Yorke mažėjant, susilpnėjo ir Pranciškonų darbo jėgos. O šiame komplekse esantieji kai kurie pastatai savo paskirtis jau yra atlikę. Spaustuvė, jos administracija, sandėliai ir didelė dalis vienuolyno yra uždaryti. Komplexo išlaikymas pasidarė nepateisinaimai nuostolingas.

6. 1998 m. spalio 31 d. Pranciškonų sutartis su Kultūros Židinio korporacija pasibaigė, bet Kultūros Židinio korporacija atsiskakė iš patalpų išsikelti ir pasiskelbė esanti iki šiol nuomoto pastato ir po juo esančios žemės ploto savininke. Priežastimi nurodė, kad NY ir apylinkės lietuviai aukomis prisidėjo prie statybos darbų, todėl toji nuosavybė priklausančiems. Pranciškonai tokią absurdišką jų nuosavybės perėmimo priežastį kategoriškai atmeta!

7. Pareškimė teigiama: ... Su Tėvais Pranciškonais nebuvo imanoma susitarti... Taip šis klausimas atsidiūrė teisme... Neteisybė! Jau tris dienas prieš pasibaigiant nuomos sutarčiai KŽ-nio korporacijos tarybos pirmininkas dr. Jonas Bilėnas

1998 m. spalio 28 d. teisme užregistravo skundą prieš Tėvus Pranciškonus, paremtą 56 kaltinimais, ir reikalavo 2 milijonų dolerių nuostolių atlyginimo. Taigi, ne Tėvai Pranciškonai prieš K. Židinio korporaciją, bet Kultūros Židinio korporacija užvedė bylą prieš Tėvus Pranciškonus.

Pareškimė sakoma: ...Tėvai Pranciškonai iškelė dr. Bilėnui asmeninį civilinį ieškinį... Tikrumoje teismas, peržiūrėjęs esamus kaltinamuosius dokumentus, padarė sprendimą Pranciškonų naudai ir priteisė dr. Jonui Bilėnui vieno milijono dolerių sumą atsiskaityti su K. Židinio atsargos fondo kapitalu ir už kaitaliojimą banko sąskaitų; antro milijono dolerių baudą dr. J. Bilėnui - už nesilaikymą teismo eigai nustatytų įstatymų ir nuostatų; tris su puse milijono dolerių - už per penkiolika nuomos metų K. Židinio korporacijos padarytus nuostolius Tėvų Pranciškonų vienuolyno nuosavybei.

Todėl New Yorke organizacijų atstovų pareškimė išreikštas pranciškonams "pasipiktinimas" ir reikalavimas, "kad Tėvai Pranciškonai nustotų puolę asmeniškai dr. Bilėnų..." yra ne tik nepagrįstas, bet ir apgaulingas visuomenės suvedžiojimas.

8. Tėvai Pranciškonai, pasitraukdami iš Lietuvos, dar prieš įsikurdami Amerikoje, pasižadėjo Lietuvoje likusiai tautos daliai sugrįžti atgal, Lietuvai atgavus nepriklausomybę. Pildydami savo

pažadą, Tėvai Pranciškonai pamazū ir sistemingai esamą veiklą perkelia atgal i Lietuvą.

Kad vienuolyno kompleksą pardavus lietuviškoji veikla nenukentėtų, Pranciškonai yra pramė ir pasiūlė New Yorke lietuvių visuomeninę veiklą perkelti i lietuvių Viešpaties Atsimainymo parapiją Maspeth, NY. Ten jau yra visos patalpos, reikalingos dabartinei lietuviškai veiklai. Parapija turi apšaldomą salę su 300 sėdimų vietų, yra kambariai posėdžiams ir patalpa šeštadieninei mokyklai. Sporto salė yra čia pat, kitose patalpose.

Viešpaties Atsimainymo parapijoje vikaraujau lietuvius kunigas Vytautas Volertas, specialiai paskirtas aptarnauti lietuvius New Yorke - Brooklyno - Queens apylinkėse. Pranciškonams pardavus nuosavybę, parapijos klebonas kun. J. T. Rooney pakartotinai kviečia New Yorke apylinkių lietuvius burtis prie jo parapijos ir mielai sutinka leisti lietuviams naudotis parapijos patalpomis. Patalpų pritaikymui lietuviškai veiklai parapija jau yra išleidusi apie 30,000 dolerių.

Kultūros Židiny New Yorke ir apylinkių lietuviškajai veiklai yra reikalingas. Tam tikslui ji ir statėme. O dabar, sąlygoms pasikeitus, siūlome ji perkelti i Maspeth, NY. Esame anksčiau žadėję ir savo pažado neatsisakome, persikėlimą finansiškai paremti.

Tėv. Pr. Giedgaudas, OFM
Brooklyno vienuolyno
viršininkas

SKELBIMAI

Tik 33 centai už minutę skambinant i Lietuvą; 8,9 cento - JAV. Pigu. Patrauklu. Patikima. Jokių mėnesinių mokesčių. Tarptautinė telefono bendrovė IE.COM aptarnauja lietuvius nuo 1983 metų. Teiraukitės lietuviškai 708-386-0556. (sk.)

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimose. Turi susikalbėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. Tel. (516) 377-1401. (sk.)

Lietuvis, lauko priežiūros darbu (landscaping - maintenance) bendrovės savininkas Washington, DC, **ieško dviejų darbininkų**, kurie galėtų atlikti lauko priežiūros darbus. Pradinis mokestis \$6.00 i val. ir viršvalandžiai. Reikalingas darbo leidimas. Suteikiamas pigus butas - 130 dol. mėnesiui. Tel. (202) 244-2373.

Ieškoma vaikus mylinti auklė prižiūrėti naujagimį. Turi gyventi šeimoje. Skambinti tel. (973) 376-0980. (sk.)

Butai pensininkams, modernūs, erdvūs, lietuviškoje aplinkoje, Marijos Nekalto Prasišėjimo seserų globoje. Pasinaudokite šia proga, kreipkitės: Villa Maria, P. O. Box 155, Thompson, CT 06277.

Moteris iš Lietuvos ieško darbo. Gali prižiūrėti ligonius, senelius, vaikus bei šeiminkauti. Nori gyventi šeimoje. Supranta angliškai. Skambinti tel. 908-486-8657. Prašyti Danutę. (sk.)

Išnuomojamas gražioje vietoje prie vandenylio **2 kambarių ir virtuvės butas** su baldais. Skambinti šeštadieniais ir sekmadieniais (718) 945-3954.

Kerpu, šukuojau, darau cheminius ir pusmetinius sušukavimus. Moterims, vyrams ir vaikams. Dirbu savo ar klientams pageidaujant jų namuose. Regina Savickaitė-Bork, 84-20 96th St., Woodhaven, NY, Tel. (718) 805-3645. (sk.)

Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai, kuri buvo aprašyta DARBININKO Nr. 29, aukojo:

Dr. Tadas ir Aldona Savickai, Minticello, NY, - 100 dol.

M. ir G. Ercius, Little Neck, NY, - 30 dol.

Edmundas Vaičiulis, gyv. Woodhaven, NY, - 20 dol.

Regina Akelaitienė, St. Petersburg Beach, FL, - 10 dol.

Norintieji prisidėti prie šios valgyklos išlaikymo, prašomi aukas siųsti:

Franciscan Fathers
361 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Pažymėkite, kad tai Jūsų auka Kretingos vienuolyno labdaros valgyklai.

"Vilties" siuntinių agentūra praneša, kad konteineriai su siuntėju šventinėmis dovanomis jau išsiųsti i Lietuvą. Gruodžio mėnesį konteineris nebus išsiunčiamas.

Kas nespėjote paruošti siuntinio, galite pasiųsti pinigų. Apie šias sąlygas skaitykite **VILTIES skelbime** šeštame puslapyje. VILTIES atstovas New Yorke yra Algis Jankauskas, tel. 718-849-2260. Jis suteiks Jums įvairiausių informacijų apie VILTIES agentūros teikiamas paslaugas.

Atlantic Express Corp., siuntinių i Lietuvą persiuntimo bendrovė, vėl priims siuntinius **šeštadienį, lapkričio 18 d. nuo 12 iki 1 val. p.p.** Kultūros Židinio kieme. Dėl informacijų skambinkite tel. **1-888-205-8851**.